

Projekt

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W BEŁCHATOWIE**

z dnia 2025 r.

**w sprawie przyjęcia "Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Bełchatowa na lata 2026 - 2029"**

Na podstawie art.18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2025 r. poz. 1153) oraz art. 4¹ ust. 1, 2 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151), Rada Miejska w Bełchatowie uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Bełchatowa na lata 2026 - 2029”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Bełchatowa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2026 roku.

Załącznik do uchwały Nr

Rady Miejskiej w Bełchatowie

z dnia 2025 r.

**Program Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych oraz Przeciwdziałania
Narkomanii
dla Miasta Bełchatowa
na lata 2026-2029**

Bełchatów, listopad 2025

Urząd Miasta Bełchatowa

ul. Kościuszki 1 tel. +48 447 335 116
97-400 Bełchatów tel. +48 447 335 115
um@belchatow.pl www.belchatow.pl

Spis treści

WPROWADZENIE	3
I. DIAGNOZA PROBLEMÓW I ZAGROŻEŃ SPOŁECZNYCH NA TERENIE MIASTA BEŁCHATOWA.....	4
1. Proces badawczy	4
2. Obszary koncentracji problemów społecznych w środowisku dzieci i młodzieży - wyniki badań	6
2.1. Trendy dotyczące picia alkoholu i zażywania narkotyków wśród polskich nastolatków	6
2.2. Młodzież z terenu miasta a substancje psychoaktywne	9
2.3. Młodzież z terenu miasta a narkotyki i dopalacze	12
2.4. Problematyka przemocy w opinii dzieci i młodzieży	14
2.5. Młodzież a uzależnienia behawioralne	16
3. Lokalne zagrożenia społeczne w grupie dorosłych mieszkańców miasta - wyniki badań	20
3.1. Rynek alkoholowy oraz dostępność do napojów alkoholowych.....	20
3.2. Spożywanie alkoholu - istotny problem społeczny	21
3.3. Narkotyki w środowisku lokalnym	22
3.4. Zjawisko przemocy w opinii dorosłych mieszkańców.....	23
3.5. Uzależnienia behawioralne wśród dorosłych mieszkańców	27
4. Punkty sprzedaży napojów alkoholowych - wyniki badań	29
5. Wnioski i rekomendacje	32
II. ADRESACI PROGRAMU.....	35
III. ZASOBY INSTYTUCJONALNE W ZAKRESIE REALIZACJI PROGRAMU.....	35
IV. CEL GŁÓWNY I CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU	36
V. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU	36
VI. MONITORING I EWALUACJA.....	37
VII. ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW MIEJSKIEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W BEŁCHATOWIE.....	37
VIII. SZCZEGÓŁOWY OPIS PROGRAMU - ZADANIA I SPOSÓB ICH REALIZACJI	39

WPROWADZENIE

Na mocy art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, realizacja zadań w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom prowadzona jest w ramach jednego programu, tj. gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii. Zgodnie natomiast z art. 4¹ ust. 2a ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, gminny program sporządza się na okres nie dłuższy niż 4 lata.

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Bełchatowa na lata 2026-2029, zwany dalej Programem, ma umocowanie w dokumentach strategicznych z zakresu polityki społecznej, przygotowanych na poziomie krajowym i samorządowym. Uwzględnia on zadania i strategiczne cele zdrowotne, związane z pojęciem ochrony zdrowia społeczeństwa polskiego, określone w Narodowym Programie Zdrowia, a także zadania określone w dwóch aktach prawnych przywołanych powyżej, tj. ujęte w zapisach w art. 4¹ ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz w art. 10 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. Zadania te należy również realizować zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025, którego jednym z celów operacyjnych jest profilaktyka uzależnień. Na poziomie lokalnym Program stanowi integralną część Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Bełchatowa na lata 2021 - 2027. Kierunki działań w nim określone są natomiast kontynuacją działań podejmowanych w latach poprzednich, jednak zaktualizowano je w oparciu o diagnozę lokalnych zagrożeń społecznych miasta Bełchatowa, opracowaną w czerwcu 2025 r. przez firmę zewnętrzną - Progres Rzeszów.

I. DIAGNOZA PROBLEMÓW I ZAGROŻEŃ SPOŁECZNYCH NA TERENIE MIASTA BEŁCHATOWA

1. Proces badawczy

W celu przeprowadzenia diagnozy zagrożeń społecznych na terenie miasta Bełchatowa zrealizowano badania ankietowe oraz wywiad pogłębiony. W badaniu uczestniczyły cztery wybrane grupy społeczne, tj.:

- uczniowie - **1 401**
- dorośli mieszkańcy miasta Bełchatowa - **706**
- właściciele i sprzedawcy punktów sprzedaży napojów alkoholowych - **59**
- pracownicy instytucji pomocowych, tj. Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Policji i Straży Miejskiej (wywiad pogłębiony) - **20**

Łącznie w badaniu wzięło udział **2 186 osób**.

Problematyka badawcza

Problematyka badawcza koncentrowała się wokół zagadnień dotyczących przyjmowania substancji psychoaktywnych, głównie alkoholu i narkotyków, a także wiedzy młodych ludzi na temat ich dostępności na terenie miasta Bełchatowa. W badaniach została również poruszona problematyka przemocy w środowisku domowym, w środowisku rówieśniczym i problemy związane z uzależnieniami behawioralnymi.

Technika i narzędzie badawcze

Techniką uzyskania materiału badawczego zastosowaną w omawianym badaniu była anonimowa ankieta oraz wywiad pogłębiony.

Anonimową ankietę stanowił kwestionariusz, w którym odpowiedzi respondentów były całkowicie oddzielone od jakichkolwiek informacji umożliwiających ich identyfikację, takich jak imię i nazwisko, adres e-mail, czy inne unikalne identyfikatory. Ankietowani byli poinformowani o anonimowości przeprowadzanych badań, co jest bardzo ważne w kontekście poruszanej tematyki.

Wywiad pogłębiony, dzięki formie zestandaryzowanej rozmowy (powtarzalny zakres pytań), pozwolił pozyskać informacje na określony temat od określonego typu respondentów.

Dane zebrane podczas badań wykorzystane zostały tylko w kontekście prowadzonej diagnozy.

Badania populacji

Pierwszą grupę, objętą badaniami, stanowili uczniowie niżej wymienionych szkół:

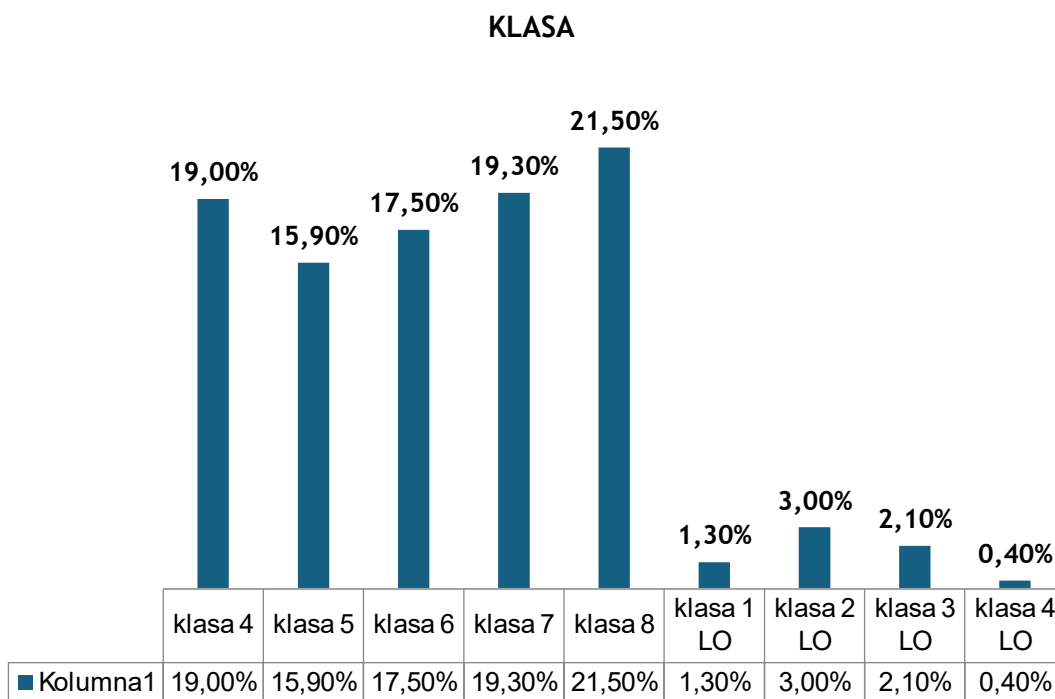
1. Szkoła Podstawowa Nr 1, ul. Dąbrowskiego 11 - 26,20% uczniów
2. Szkoła Podstawowa Nr 3, ul. Sienkiewicza 25 - 23,60% uczniów
3. Szkoła Podstawowa Nr 4, ul. Lipowa 11 - 15,70%
4. Szkoła Podstawowa Nr 5, ul. Szkolna 10 - 1,20% uczniów
5. Szkoła Podstawowa Nr 8, os. Dolnośląskie 112 A - 5,20% uczniów
6. Zespół Szkolno-Przedszkolny Nr 9, os. Dolnośląskie 204 A - 4% uczniów
7. Szkoła Podstawowa Nr 12, ul. W. Budryka 7 - 6,80% uczniów
8. Szkoła Podstawowa Nr 13, ul. J. Słowackiego 8 - 10,80% uczniów

9. III Liceum Ogólnokształcące im. Adama Mickiewicza w Bełchatowie, ul. Edwardów 5 - 6,50% uczniów.

Badanie zostało przeprowadzone na grupie badawczej liczącej łącznie 1 401 uczniów, w tym: dziewczęta - 50,5% oraz chłopcy - 49,5%.

Rozkład uczniów w kategorii klas, które przystąpiły do badania, przedstawia wykres poniżej.

Wśród dorosłych mieszkańców miasta badaniem objęto grupę 706 osób, z czego 90,2% stanowiły kobiety, natomiast pozostałe 9,8% - mężczyźni.

Najlicniejszą grupę wśród dorosłych badanych stanowiły osoby w przedziale wiekowym - 36-45 lat - 57,80%, kolejne przedstawiały się następująco:

- do 25. roku życia - 3,50%
- 26-35 - 13,70%
- 46-55 - 22,10%
- 56-65 - 2,8%
- powyżej 65. roku życia - 0,10%

Rozkład dorosłych badanych w kategorii wykształcenie przedstawiał się następująco:

- wyższe - 71%
- średnie - 23,50%
- zawodowe - 2,60%
- podstawowe - 2,10%
- gimnazjalne - 0,80%

W badaniu zdecydowaną większość stanowiły osoby zatrudnione na stałe - 76,40%, pozostali badani to osoby:

- bezrobotne - 12,30%
- prowadzące działalność gospodarczą - 5,90%
- pracujące dorywczo - 3,50%
- studiujące - 1,60%
- renciści/emeryci - 0,30%

W badaniu dotyczącym właścicieli i sprzedawców punktów sprzedaży napojów alkoholowych udział wzięło 12% właścicieli placówek i 88% pracowników. W punktach poddanych badaniu prowadzono sprzedaż alkoholu - w 100% i tytoniu - w 94%.

Miejsce i termin badania

Badanie zostało przeprowadzone w II kwartale 2025 roku na terenie miasta Bełchatowa.

Ankiety dotyczące dzieci, młodzieży i dorosłych oraz wywiady pogłębione zostały przeprowadzone internetowo poprzez platformę Survio.

Ankieta wśród właścicieli i sprzedawców punktów sprzedaży napojów alkoholowych została przeprowadzona bezpośrednio w 59 punktach na terenie miasta.

2. Obszary koncentracji problemów społecznych w środowisku dzieci i młodzieży - wyniki badań

2.1. Trendy dotyczące picia alkoholu i zażywania narkotyków wśród polskich nastolatków

Informacji na temat współczesnych trendów dotyczących picia alkoholu oraz zażywania narkotyków wśród polskich nastolatków dostarczają wyniki ogólnopolskiego badania dotyczącego picia napojów alkoholowych przez młodzież - ESPAD - przeprowadzone w 2024 roku.

Napoje alkoholowe są najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną wśród młodzieży. Chociaż raz w ciągu całego swojego życia piło 72,9% uczniów z młodziej grupy wiekowej i 91,3% uczniów ze starszej grupy wiekowej.

Picie napojów alkoholowych jest na tyle rozpowszechnione, że w czasie ostatnich 30 dni przed badaniem piło 39,1% piętnasto-szesnastolatków i 73,3% siedemnasto-osiemnastolatków.

Najbardziej popularnym napojem alkoholowym, wśród młodzieży, jest piwo, a najmniej - wino. Wysoki odsetek badanych przyznaje się do przekraczania progu nietrzeźwości. W czasie ostatnich 30 dni przed badaniem, chociaż raz upiło się 13,4% uczniów z młodziej grupy i 24,3% ze starszej grupy wiekowej.

W czasie całego życia ani razu nie upiło się tylko 67,9% uczniów młodszych i 40,9% uczniów starszych.

Poziom klasy	Kryterium	1995	1999	2003	2007	2011	2015	2019	2024
Młodsza grupa (15 - 16 lat)	Kiedyskolwiek w życiu	92,8%	90,3%	92,5%	90,2%	87,3%	83,8%	80,0%	72,9%
	W czasie 12 miesięcy przed badaniem	77,3%	82,0%	84,9%	78,9%	78,3%	71,7%	67,9%	59,7%
	W czasie 30 dni przed badaniem	50,4%	61,1%	65,8%	57,3%	57,6%	48,6%	46,7%	39,1%
Starsza grupa (17 - 18 lat)	Kiedyskolwiek w życiu	96,5%	96,6%	96,7%	94,8%	95,2%	95,8%	92,8%	91,3%
	W czasie 12 miesięcy przed badaniem	88,0%	93,8%	93,4%	92,0%	91,6%	92,7%	89,0%	86,3%
	W czasie 30 dni przed badaniem	65,6%	78,1%	78,9%	79,5%	80,4%	82,3%	76,1%	73,3%

Wyniki uzyskane w 2015 r., w zestawieniu z wynikami z 2011 r., wskazywały na znaczny spadek odsetka często pijących w młodszej grupie. Po raz pierwszy, w historii badania ESPAD, mniej niż połowa respondentów nie piła w czasie ostatnich 30 dni od momentu badania. W 2019 r. mieliśmy do czynienia ze stabilizacją tego odsetka, zaś w 2024 r. obserwujemy znaczący spadek. W starszej grupie, w latach 2011-2015, można było mówić o stabilizacji. W 2019 r. nastąpił wyraźny spadek, który był kontynuowany w 2024 r.

Należy zwrócić uwagę, że w ocenach respondentów poziom dostępności napojów alkoholowych jest wysoki. Uczniowie klas pierwszych, a więc młodzież w wieku 15-16 lat, uznali za bardzo łatwe do zdobycia: piwo - 44,2%, wino - 34,9% i wódkę - 35,9%. Można zauważyć, że większość badanych nie ma dużych trudności z dostępem do napojów alkoholowych, mimo że według polskiego prawa sprzedaż i podawanie używek nieletnim są zabronione.

Młodzież pije z wielu różnych powodów. Najczęściej za przyczynę picia alkoholu uznaje się presję otoczenia i trudność radzenia sobie z sytuacjami namawiania przez rówieśników, chęć pozbycia się stresu i zapomnienia o kłopotach w domu lub w szkole. Powodem mogą też być negatywne wzorce prezentowane przez dorosłych. Niekiedy robią to na złość rodzicom. Jest to czasami także forma zachowań autoagresywnych. Pijąc alkohol zyskują pozorne uznanie w oczach rówieśników. Jest to dla nich sposób na uzyskanie akceptacji kolegów i koleżanek. Niestety nawet pomimo szeroko prowadzonych działań profilaktycznych oraz prób przekazywania młodzieży wiedzy na temat skutków picia alkoholu, młodzi ludzie podejmują zachowania ryzykowne.

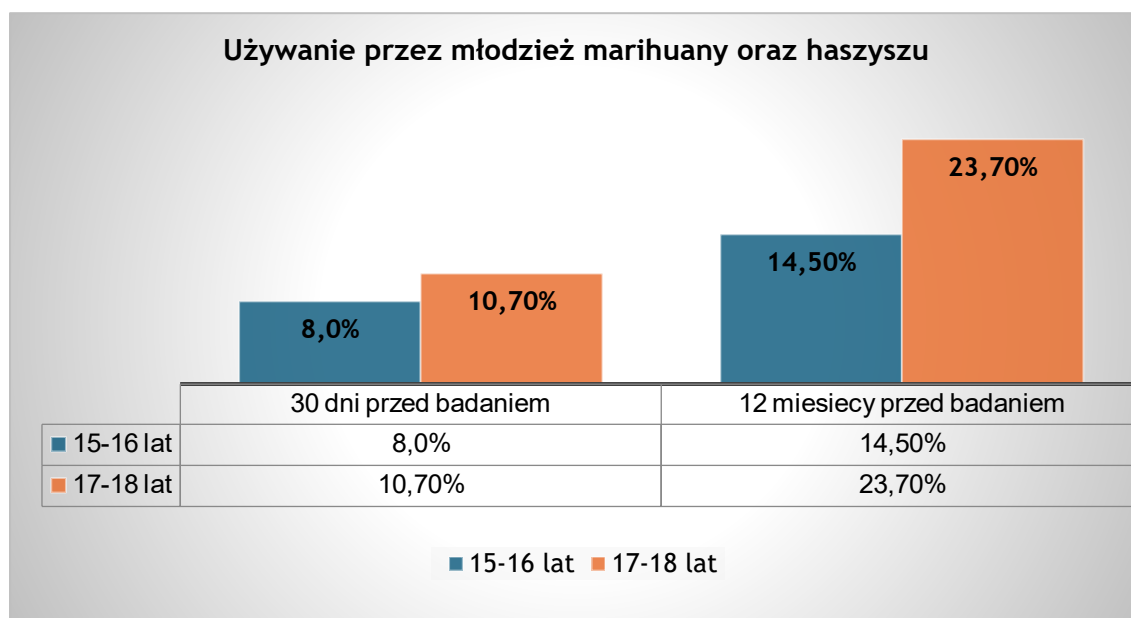
Znaczący wpływ na sięganie przez młodzież po napoje alkoholowe, zwłaszcza te niskoprocentowe, mają media. Reklamy przekonują, że piwo to napój orzeźwiający, który kojarzy się z zabawą, energią, młodością. Okazuje się, że aż 82% młodzieży uważa, że piwo nie jest alkoholem.

W ostatnich latach pojawiły się nowe grupy konsumentów - nastolatki kobiety, które łatwiej przyswajają sobie nowe trunki nie przywiązując wagi do tradycji alkoholowych, są nośnikami nowych wzorów picia. Dyskoteka, koncert, klub muzyczny to miejsca, w których wypada być, jest to modne i na czasie, a są one nierozdzielnie związane z konsumpcją alkoholu.

Zgodnie z wynikami badań ESPAD z 2024 r. do szerokiej grupy innych niż alkohol i tytoń substancji psychoaktywnych należą takie substancje legalne, jak leki przeciwbólowe i nasenne, czy substancje wziewne, oraz szeroka gama substancji nielegalnych, tzn. substancje, których produkcja i handel są czynami zabronionymi przez prawo, np. narkotyki. Badania wskazują, że wśród uczniów w wieku 15-16 lat na czele pod względem rozpowszechnienia eksperymentowania znajdują się leki uspokajające i nasenne bez przepisu lekarza (17,9%), a na drugim miejscu marihuana i haszysz (16,9%). Wśród uczniów w wieku 17-18 lat na pierwszym miejscu znajdują się marihuana i haszysz (33,1%). Lekki uspokajające i nasenne przyjmowane bez zalecenia lekarza ułożyły się na drugim miejscu (20,7%). W młodszej grupie na trzecim miejscu znalazły się leki przeciwbólowe przyjmowane w celu odurzenia się (9,9%), a na czwartym substancje wziewne (6,8%). W starszej grupie na trzecim miejscu znajdują się także leki przeciwbólowe przyjmowane w celu odurzenia się (8,6%), a na czwartym substancje wziewne (6,3%).

Analiza trendów rozpowszechnienia eksperymentowania z różnymi substancjami z lat 1995-2024 uzasadniona jest przede wszystkim w odniesieniu do substancji częściej używanych w naszym kraju, czyli marihuany lub haszyszu, leków uspokajających lub nasennych, przyjmowanych bez przepisu lekarza, oraz substancji wziewnych.

Problem nowych substancji psychoaktywnych, czyli tzw. dopalaczy (smart drugs, legal highs) pojawił się w Europie w połowie poprzedniej dekady. W tym czasie w Polsce narastał szybciej niż w większości krajów naszego kontynentu. Problem dopalaczy rozwijał się na styku świata substancji legalnych i nielegalnych. Dopapalacze oferowane były w większości krajów

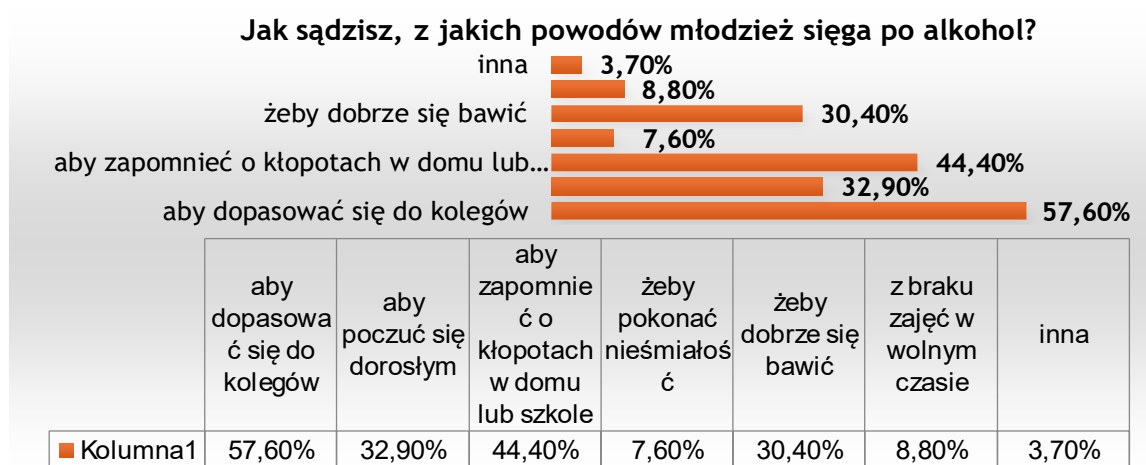

europejskich, a także w Internecie. Wszędzie problem ten jest przedmiotem troski władz i zaniepokojenia społecznego. Wiedza na temat dopalaczy jest nadal niepełna, zarówno w wymiarze farmakologicznym, jak społeczno-kulturowym, co wiązać można z dużą dynamiką tworzenia nowych substancji.

Do używania dopalaczy, chociaż raz w życiu, przyznało się 6,6% pierwszoklasistów i 6,1% uczniów ze starszej grupy badawczej (ESPAD 2024). Najczęściej dopalaczy używano w postaci mieszanki ziołowej do palenia (5,3% uczniów młodszych i 7,4% starszych). Dopalacze pod innymi postaciami były wykorzystywane znacznie rzadziej. W czasie ostatnich dziewięciu lat w obu grupach spadł odsetek używających nowych substancji psychoaktywnych w postaci mieszanek ziołowych do palenia.

2.2. Młodzież z terenu miasta a substancje psychoaktywne

Uczniowie bełchatowskich szkół, biorący udział w badaniu, zapytani o opinię na temat powodów sięgania przez młodzież po alkohol najczęściej wskazują na dopasowanie się do kolegów - 57,6% oraz chęć zapomnienia o kłopotach w domu i w szkole - 44,4%.

Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej uważają, że przyczyną sięgania przez dzieci i młodzież po substancje psychoaktywne jest obserwacja zachowania dorosłych. Dalej wymieniają kolejno: reklamy zachwalające napoje alkoholowe, brak akceptacji rówieśników, presja wywierana na młodym człowieku przez rodziców oraz presja wywierana przez rówieśników, niska samoocena młodych ludzi. Przyczyną sięgania przez młodzież po substancje psychoaktywne jest również ciekawość, regulowanie emocji, chęć dostosowania się do grupy rówieśniczej, a także rozwód rodziców, czy też problemy z nadużywaniem alkoholu przez domowników.

Przedstawiciele Straży Miejskiej i Policji uważają natomiast, że przyczyny sięgania przez dzieci i młodzież po substancje psychoaktywne to: stres, moda, rozrywka, chęć zaimponowania innym, ciekawość, wreszcie presja społeczna. Młodzież jest skłonna do eksperymentowania z różnymi substancjami, naśladuje rówieśników, pragnie akceptacji i przynależności do grupy rówieśniczej.

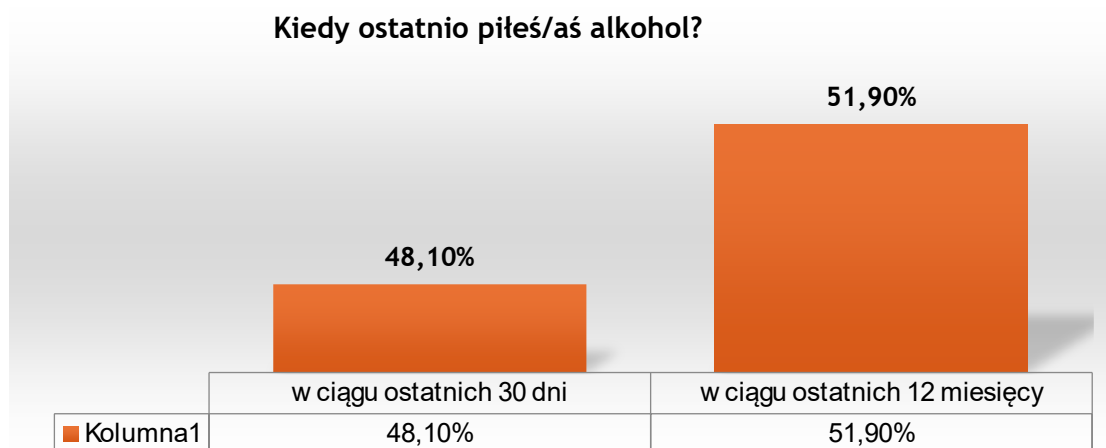

Uczniowie, czyli badani w wieku 10-19 lat, zapytani czy kiedykolwiek pili alkohol, twierdząco odpowiedzieli w 13,3%, natomiast 86,7% respondentów - nigdy po alkohol nie sięgnęło. Jednak nie należy zapominać o tym, że dla dzieci poniżej 15. roku życia, nawet niewielka ilość alkoholu, niegroźna dla dorosłych, jest niebezpieczna, dlatego, że zaburza ich procesy rozwojowe. Dotyczy to nie tylko rozwoju biologicznego, ale też emocjonalnego, intelektualnego i społecznego.

Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej uważają, że dzieci i młodzież sięgają po substancje psychoaktywne wieku 10 - 13 lat - 37,5%, w wieku 14 - 16 lat - 62,5%.

Przedstawiciele Straży Miejskiej i Policji, biorący udział w badaniu wskazują, że dzieci i młodzież sięga po substancje psychoaktywne w wieku 13 - 16 lat.

Zgodnie z europejskim standardem, doświadczenia związane z używaniem alkoholu, w ciągu 30 dni przed badaniem, są wskaźnikiem bieżącego używania. Odpowiedzi na pytanie dotyczące ostatniego okresu spożywania alkoholu udzielali uczniowie, którzy wcześniej zadeklarowali picie alkoholu.

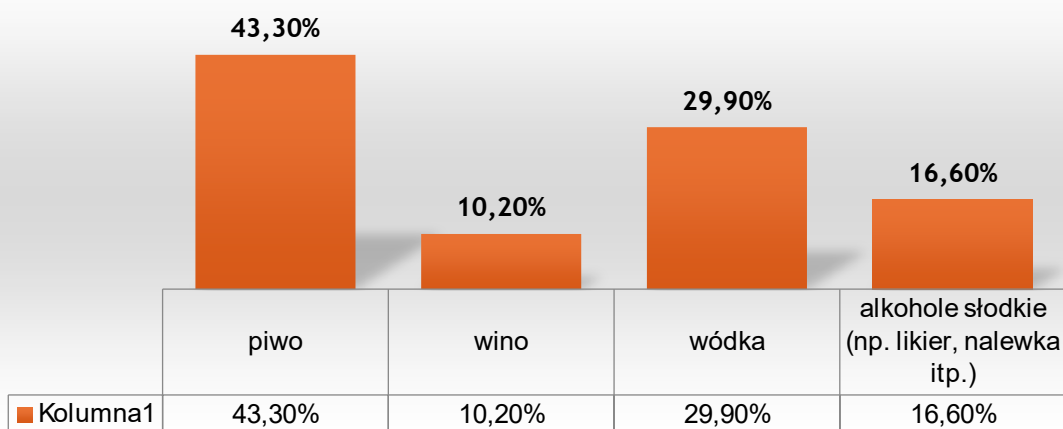

Dostrzec można, że tzw. picie bieżące, czyli w ciągu ostatnich 30 dni przed badaniem, deklaruje 48,1% badanych, natomiast 51,9% respondentów alkohol spożywało w ostatnich 12 miesiącach.

Młodzież deklarująca spożywanie alkoholu najczęściej sięga po piwo - 43,3% badanej młodzieży, kolejno mówią o wódce (29,9%) i alkoholach słodkich, takich jak likier czy nalewki (16,6%) oraz o winie (10,2%).

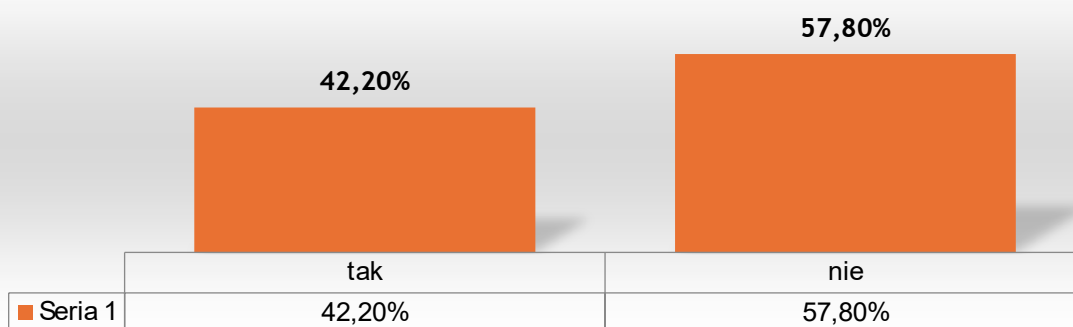

Po jakiego rodzaju alkohol sięgasz najczęściej?

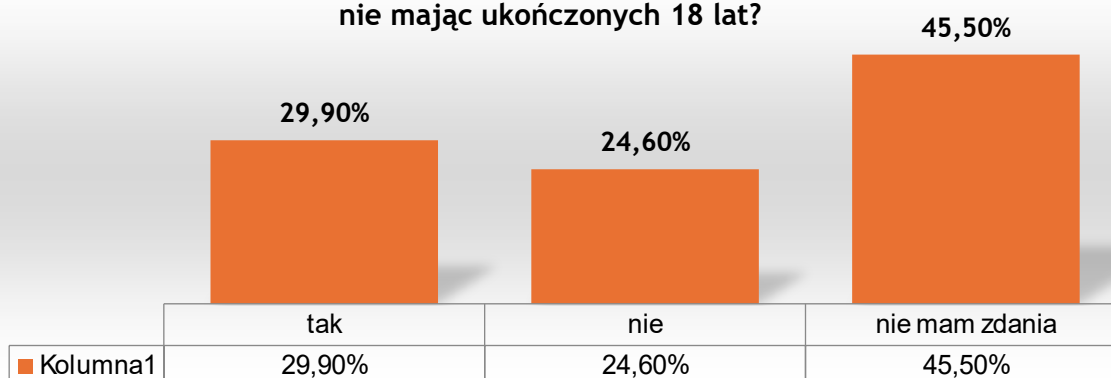
Kiedykolwiek w życiu upiło się 42,2% z badanych uczniów. Nigdy nie zdarzyło się upić 57,8% ankietowanym. Odpowiedzi udzielała ta młodzież, która wcześniej deklarowała, że kiedykolwiek w życiu spożywała alkohol.

Czy kiedykolwiek zdarzyło Ci się upić?

Co ciekawe 29,9% badanej młodzieży uważa, że w Bełchatowie można łatwo zakupić alkohol, nie mając ukończonego 18. roku życia.

Czy uważasz, że w Twoim mieście łatwo można zakupić alkohol, nie mając ukończonych 18 lat?

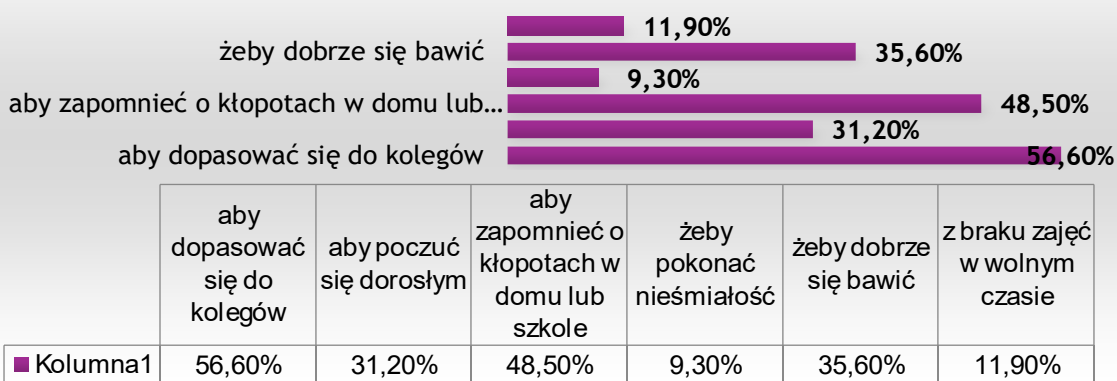

2.3. Młodzież z terenu miasta a narkotyki i dopalacze

Wg uczniów uczestniczących w badaniu najczęstszym powodem sięgania przez młodzież po narkotyki jest dopasowanie się do kolegów - 56,6% badanej młodzieży, 48,5% uważa, że po narkotyki młodzież sięga, aby zapomnieć o kłopotach w domu lub szkole i 35,6% wskazuje na dobrą zabawę. Kolejne 31,2% twierdzi, że młodzież bierze narkotyki, aby poczuć się dorosłym, natomiast 11,9% uważa, że ich rówieśnicy biorą z braku zajęć w wolnym czasie oraz że narkotyki pomagają w pokonaniu nieśmiałości (9,3%). Dane w tym zakresie prezentuje wykres poniżej.

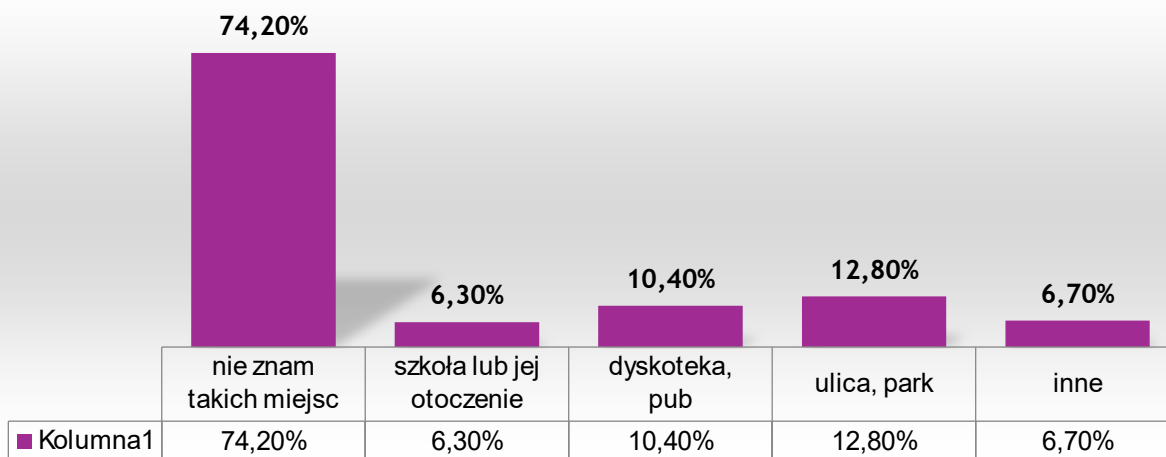
Jak sądzisz, z jakich powodów młodzież sięga po narkotyki/dopalacze?

73,5% badanej młodzieży nie zna nikogo, kto bierze narkotyki, 14,2% zna 1 - 2 takie osoby, 4,7% zna 3 - 4 osoby biorące narkotyki i 7,6% zna więcej niż 5 osób.

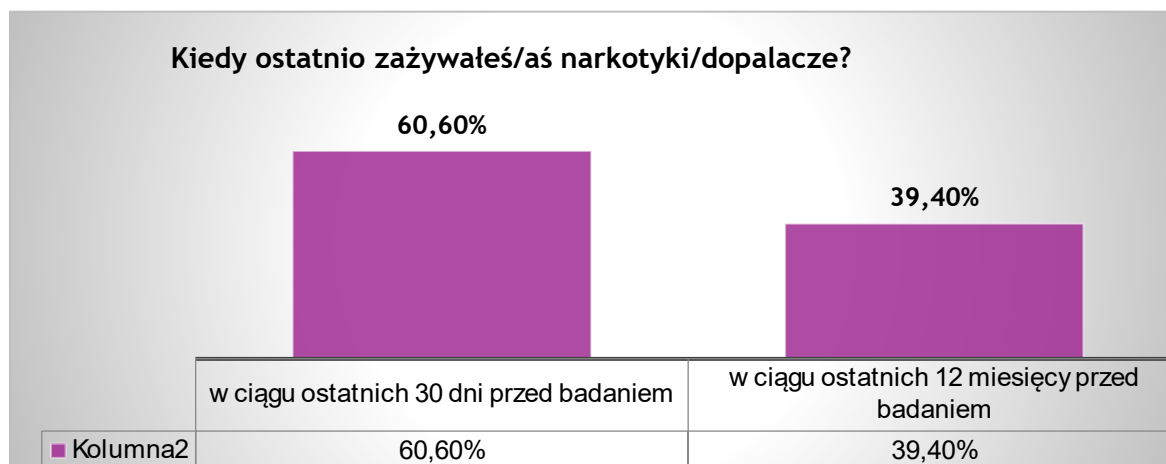
Badani wskazali również miejsca, gdzie można kupić narkotyki lub dopalacze i 12,8% wskazuje na ulicę lub park, 10,4% na dyskotekę lub pub, a 6,3% na szkołę i jej otoczenie. Należy podkreślić, iż 36,2% badanej młodzieży zna miejsca, gdzie młodzież może kupić narkotyki lub dopalacze.

Gdzie według Ciebie najłatwiej można kupić narkotyki/dopalacze?

Jak wynika z udzielonych odpowiedzi 4,4% wskazuje, że zażywało narkotyki. Wśród deklarujących, że kiedykolwiek zażywało narkotyki, aż 60,6% badanej młodzieży wskazuje, że zażywało narkotyki lub dopalacze w ciągu ostatnich 30 dni przed badaniem, z kolei 39,4% zażywało narkotyki w ciągu ostatnich 12 miesięcy przed badaniem.

Młodzież, która miała kontakt z substancjami psychoaktywnymi wskazała również, iż najczęściej używane przez nich substancje to marihuana (57,6% badanych uczniów) oraz kokaina (36,4% badanych uczniów). Kolejne używane substancje określa wykres poniżej.

2.4. Problematyka przemocy w opinii dzieci i młodzieży

Przemoc respondentom uczestniczącym w badaniu kojarzy się głównie z biciem kogoś - 69,6% uczniów wybrało właśnie tę odpowiedź. Trudno się z nimi nie zgodzić, jednak należy pamiętać, że przemoc to nie tylko bicie. Możemy mieć do czynienia z przemocą fizyczną, ale także psychiczną (poniżanie kogoś - wskazało 44% i wyśmiewanie kogoś - 41,40%). Przemoc ekonomiczną - zaniedbywanie wybrało 10,8% respondentów, a niezabezpieczenie podstawowych środków do życia wybrało 9,6% uczniów. Znamienne w ostatnim czasie szyskany i obrażanie w Internecie - za przemoc uważa 31,5%. Natomiast 31,4% uważa, że przemocą są wszystkie wymienione w pytaniu działania. Aż 58,5% respondentów doświadczyło przemocy, wskazując różne miejsca, w których jej doznało - 39,8% doznało przemocy w szkole, a 31,2% w świecie wirtualnym (gry komputerowe, filmy, Internet), 8,2% przemocy doświadczyło w domu, a 3,7% w innych miejscach.

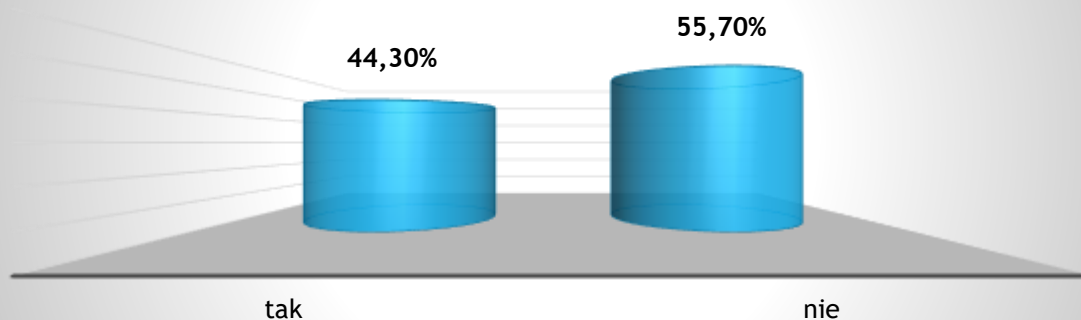
66,2% uczniów szkół miasta Bełchatowa, biorący udział w badaniu, czuje się bezpiecznie w swoim środowisku szkolnym i domowym. Jednak 18,5% respondentów nie czuje się bezpiecznie w szkole, a 2,4% w domu. 19,1% wskazuje, że trudno powiedzieć, czy czują się bezpiecznie w szkole i w domu.

85,7% ankietowanej młodzieży wie czym jest zjawisko cyberprzemocy, jednak 14,3% respondentów takowej wiedzy nie posiada. Dlatego warto zwrócić uwagę na ten rodzaj przemocy podczas prowadzonych warsztatów profilaktycznych na terenie badanych placówek oświatowych, szczególnie, że 44,3% uczniów biorących udział w badaniu doświadczyło przemocy w sieci w postaci wyzywania, ośmieszania, poniżania, czy też zastraszania.

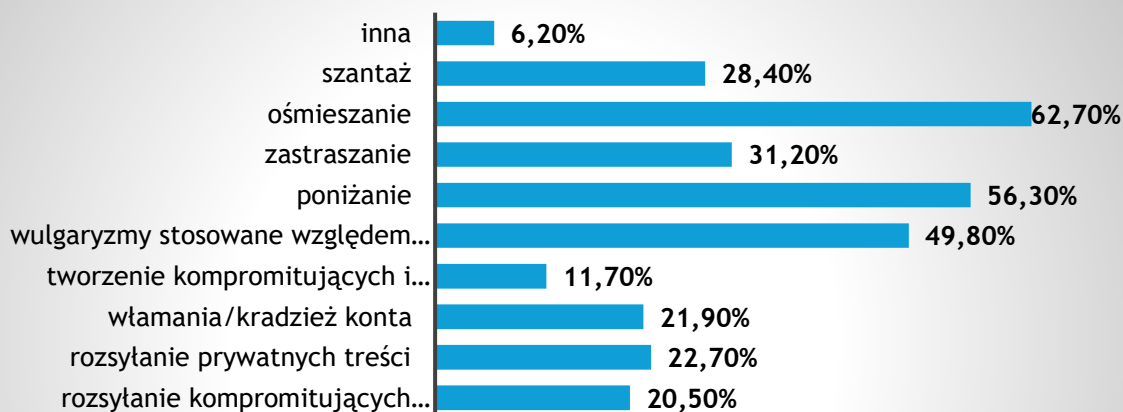
Czy kiedykolwiek doświadczyłeś/a przemocy w sieci w postaci np.: wyzywania, ośmieszania, poniżania, zastraszania?

	tak	nie
Kolumna2	44,30%	55,70%

Uczniowie, którzy doświadczyli przemocy w sieci wskazali, iż najczęściej dotyczyła ona ośmieszania - 62,70% respondentów, poniżania - 56,30% i wulgaryzmów względem swojej osoby - 49,80% badanych.

Jeśli tak, to jakiego rodzaju była to przemoc?

	rozsyła nie kompromitujących materiałów	rozsyła nie prywatnych treści	włamania/kradzież konta	tworzenie kompromitujących i ośmieszających stron internetowych	wulgaryzmy stosowane względem mojej osoby	poniżanie	zastraszanie	ośmieszanie	szantaż	inna
Kolumna1	20,50%	22,70%	21,90%	11,70%	49,80%	56,30%	31,20%	62,70%	28,40%	6,20%

2.5. Młodzież a uzależnienia behawioralne

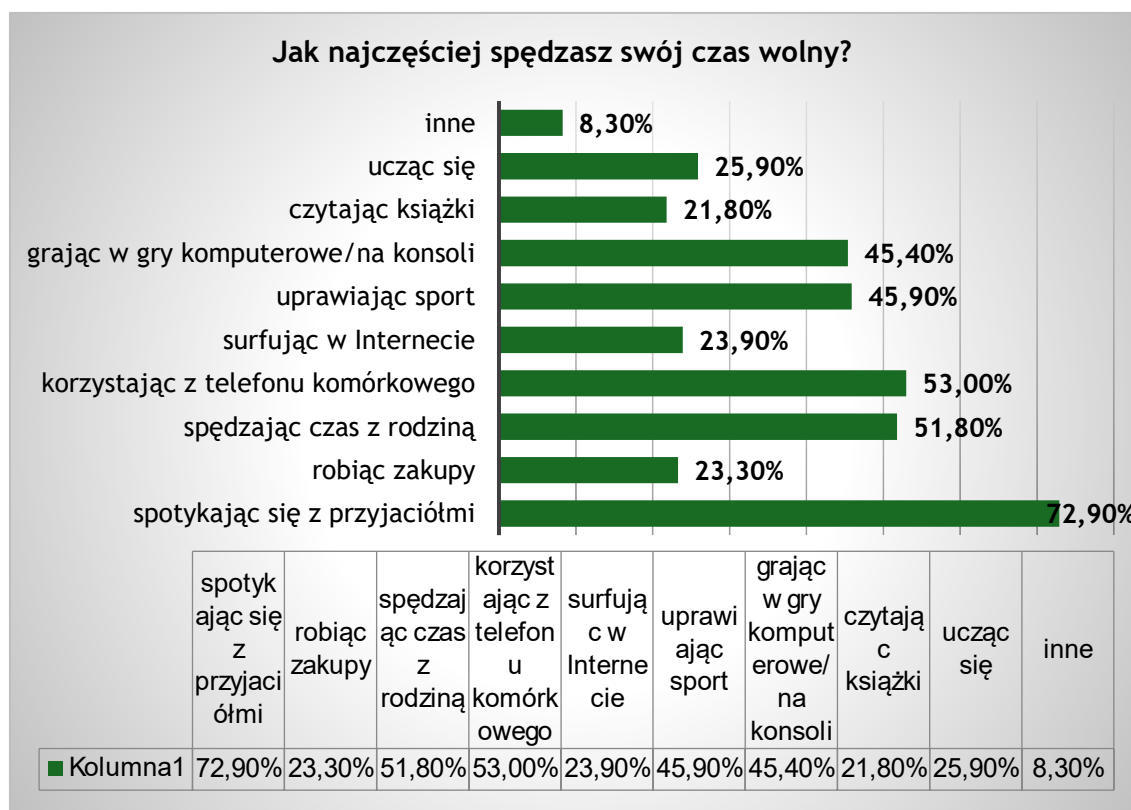
Dane ESPAD 2024, na temat popularności różnych form spędzania czasu wolnego przez młodzież mówią o tym, że w obu grupach badawczych, (grupa 15 - 16 lat i grupa 17- 18 lat) niemal wszyscy badani spędzają czas używając Internetu dla przyjemności. Zdecydowana większość z nich robi to prawie codziennie (89,4% pierwszoklasistów i 90,2% trzecioklasistów). Dwie inne bardzo popularne formy spędzania czasu wolnego, to aktywne uprawianie sportu oraz chodzenie ze znajomymi do centrum handlowego. Ponadto w starszej grupie - wychodzenie wieczorem z przyjaciółmi. Do każdej z nich przyznaje się ponad 90% badanych w każdej z grup, chociaż odsetki robiących to prawie codziennie są znacznie niższe.

Wysoką pozycję w rankingu form spędzania wolnego czasu zajmują gry komputerowe - 91,6% pierwszoklasistów i 86,8% trzecioklasistów zadeklamowało granie w te gry, a 30,6% w młodszej grupie oraz 25,4% w starszej, spędza czas w ten sposób prawie codziennie.

Mniejszą popularnością wśród młodzieży cieszy się czytanie książek dla przyjemności (w młodszej grupie - 68,0%, w tym 12,7% prawie codziennie, oraz w starszej grupie - 71,5%, w tym 12,9% prawie codziennie).

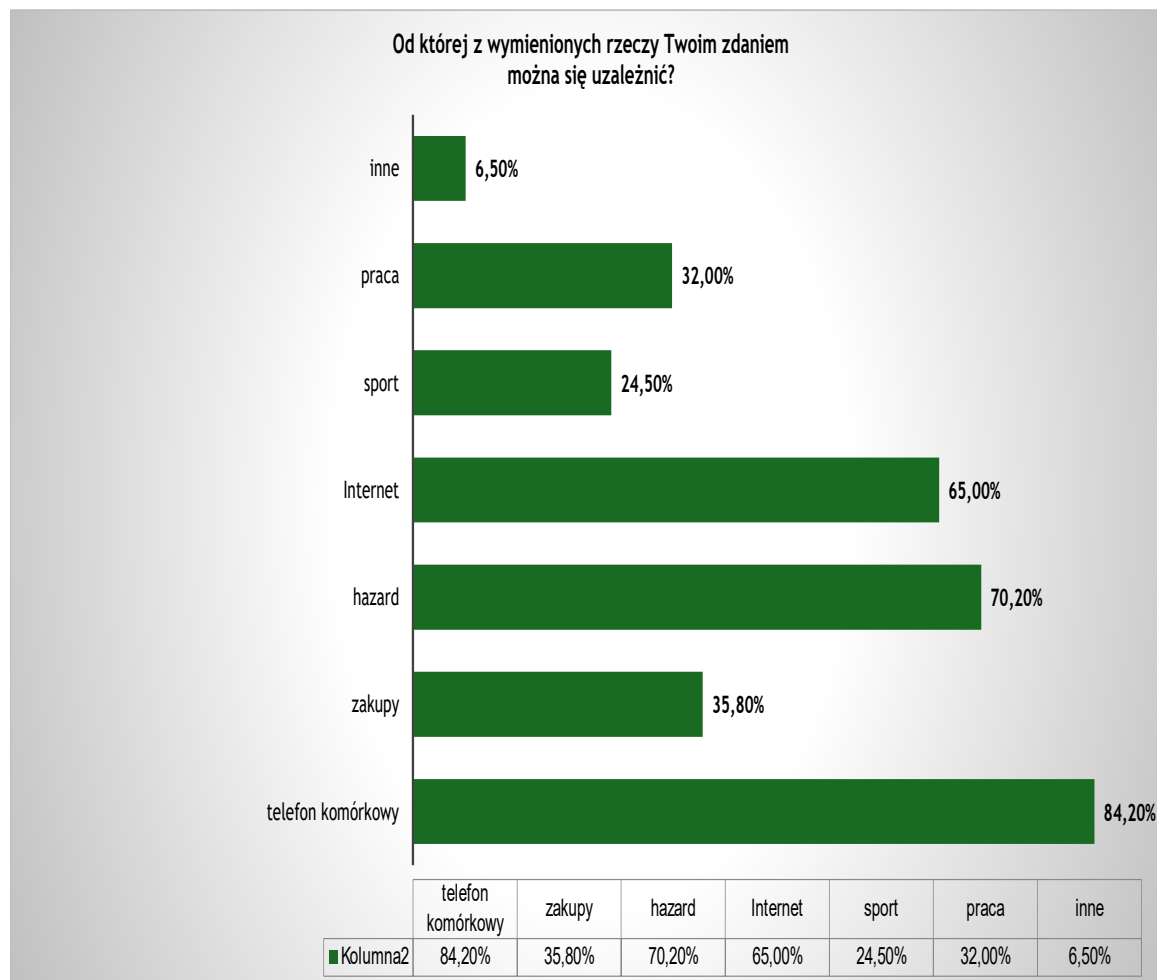
Najrzadziej badani przyznawali się do grania na automatach - 30,6% uczniów z młodszej grupy oraz 23,4% ze starszej. Prawie codzienne granie raportowało tylko 3,4% badanych pierwszoklasistów oraz 3,1% trzecioklasistów.

Badając problem uzależnień behawioralnych wśród dzieci i młodzieży z bełchatowskich szkół, aż 53,0% - korzysta z telefonu komórkowego, blisko 30% surfuje po Internecie. Natomiast aż 45,4% gra w gry komputerowe/na konsoli.

Należy podkreślić, iż 84,2% respondentów wskazuje telefon komórkowy jako rzecz, od której można się uzależnić, anketowani wysoko klasyfikują także hazard - 70,2% badanych oraz Internet - 65,0% badanych.

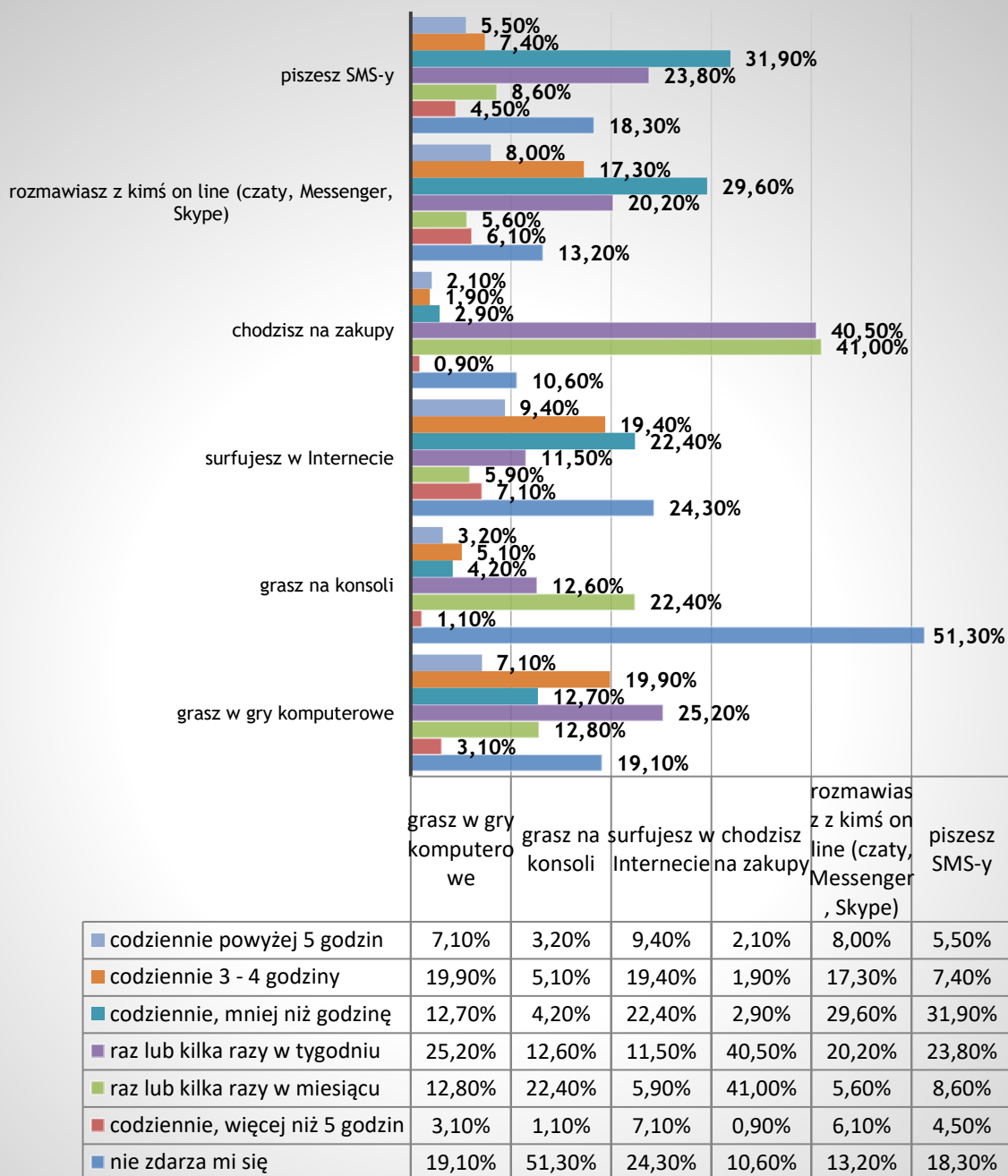

Na uwagę zasługuje fakt, iż młodzież już w tak młodym wieku gra w gry na automatach, w których można wygrać pieniądze (codziennie, powyżej 5 godzin - 4,3% badanych), czy też gra w Lotto, w tym w zdraпки (codziennie, powyżej 5 godzin - 3,2% badanych), szczególnie, że w grach hazardowych, z wyjątkiem loterii fantowych oraz loterii promocyjnych, mogą uczestniczyć wyłącznie osoby, które ukończyły 18 lat.

Hazard u niepełnoletnich dzieci jest poważnym problemem. Dzieci mogą się uzależniać od hazardu, co może prowadzić do poważnych konsekwencji, takich jak problemy finansowe, problemy zdrowotne, problemy ze szkołą i problemy z relacjami. Dlatego ważne jest, aby dzieci nie miały dostępu do hazardu.

Jak często?

codziennie powyżej 5 godzin

codziennie 3 - 4 godziny

codziennie, mniej niż godzinę

raz lub kilka razy w tygodniu

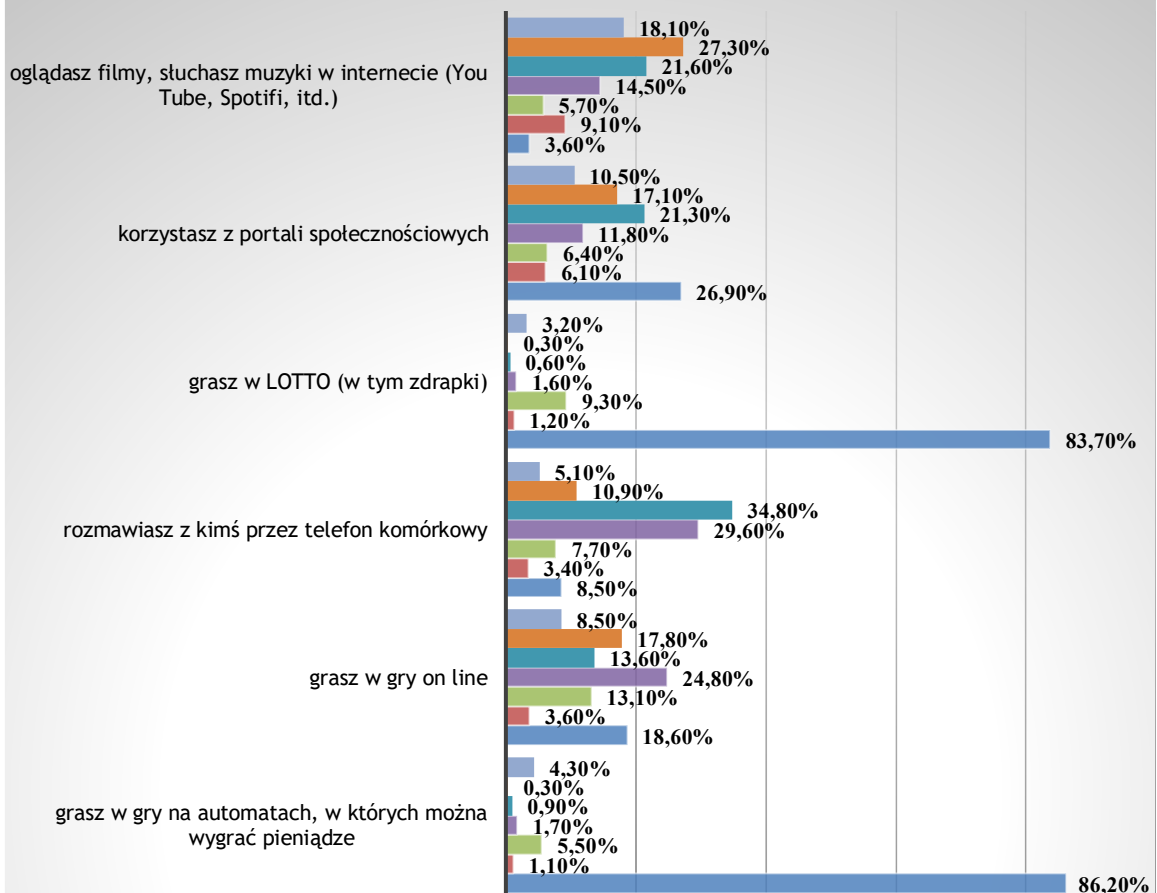
raz lub kilka razy w miesiącu

codziennie, więcej niż 5 godzin

nie zdarza mi się

Jak często?

	grasz w gry na automatach, w których można wygrać pieniądze	grasz w gry on line	rozmawiasz z kimś przez telefon komórkowy	grasz w LOTTO (w tym zdraпки)	korzystasz z portali społecznościowych	oglądasz filmy, słuchasz muzyki w internecie (YouTube, Spotify, itd.)
codziennie powyżej 5 godzin	4,30%	8,50%	5,10%	3,20%	10,50%	18,10%
codziennie 3 - 4 godziny	0,30%	17,80%	10,90%	0,30%	17,10%	27,30%
codziennie, mniej niż godzinę	0,90%	13,60%	34,80%	0,60%	21,30%	21,60%
raz lub kilka razy w tygodniu	1,70%	24,80%	29,60%	1,60%	11,80%	14,50%
raz lub kilka razy w miesiącu	5,50%	13,10%	7,70%	9,30%	6,40%	5,70%
codziennie, więcej niż 5 godzin	1,10%	3,60%	3,40%	1,20%	6,10%	9,10%
nie zdarza mi się	86,20%	18,60%	8,50%	83,70%	26,90%	3,60%

- codziennie powyżej 5 godzin
- codziennie 3 - 4 godziny
- codziennie, mniej niż godzinę
- raz lub kilka razy w tygodniu
- raz lub kilka razy w miesiącu
- codziennie, więcej niż 5 godzin
- nie zdarza mi się

Analiza danych wskazuje, iż młodzi bełchatowianie wiele czasu spędzają w mediach społecznościowych oraz grają na urządzeniach elektronicznych.

W typowy dzień weekendowy młodzież w mediach społecznościowych spędza 6 godzin i więcej - 25,3%, około 4 - 5 godzin - 22,8%, a około 2 - 3 godzin - 26,8% badanych.

Podobnie wygląda to w typowy dzień roboczy, kiedy to 6 godzin i więcej spędza czas w mediach społecznościowych - 19,1% badanych, około 4 - 5 godzin - 19,8% i 28,1% około 2 - 3 godzin.

W typowy dzień weekendowy młodzież gra na urządzeniach elektronicznych: 6 godzin i więcej - 17,7%, około 4 - 5 godzin - 19,1%, około 2 - 3 godzin - 27,4% i około 1 godziny - 16,4%.

Młodzież w typowy dzień roboczy gra na urządzeniach elektronicznych: 6 godzin i więcej - 12,4%, około 4 - 5 godzin - 11,4%, około 2 - 3 godzin - 25,8% i około 1 godziny - 21,1%.

Aż 76,2% badanych zawsze ma telefon przy sobie. Najwięcej, bo 80,9% badanych korzysta z telefonu komórkowego do kontaktu z przyjaciółmi i do kontaktu z rodzicami - 74,2%, a 47,5% telefonu używa do surfowania w Internecie. 45,8% telefonu komórkowego używa do grania w gry, a 27,9% korzysta z telefonu komórkowego w celach edukacyjnych. 7,8% respondentów telefonu komórkowego używa do innych celów. Należy podkreślić, iż 43,2% ankietowanych czuje niepokój, gdy zdarzy im się zapomnieć zabrać ze sobą telefon.

Młodzi respondenci uważają również, że można uzależnić się od odchudzania się (59,7% odpowiedzi twierdzących), nadmiernej dbałości o wygląd fizyczny m. in. poprzez ćwiczenia (70,7% odpowiedzi twierdzących) i od nadmiernego objadania się (83,2% odpowiedzi twierdzących). Aż 59% badanych wskazało, że kiedykolwiek odczuli niezadowolenie z tego, jak wyglądają i ile ważą, 43,1% respondentów kiedykolwiek próbowało schudnąć, 21,3% mówi, że o tym czasami myśli, 18,3% badanej młodzieży czuje się zaniepokojona, jeśli nie kontroluje dokładnie tego, co je lub ile je, 20,1% uczniów, biorących udział w badaniu, próbowało kiedykolwiek stosować lub stosują diety, głodówki lub inne ekstremalne metody, aby schudnąć.

3. Lokalne zagrożenia społeczne w grupie dorosłych mieszkańców miasta - wyniki badań

3.1. Rynek alkoholowy oraz dostępność do napojów alkoholowych

W Polsce wciąż jest wysoka dostępność fizyczna napojów alkoholowych, mierzona liczbą osób przypadających na punkt sprzedaży. Obecnie średnia dla całej Polski to 273 osoby. Zdaniem Światowej Organizacji Zdrowia na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych powinno przypadać co najmniej 1000 osób.

Jak podaje GUS, w 2023 roku w Polsce działało 119 055 punktów sprzedaży alkoholu. Na koniec 2021 roku było ich 123 345. Według danych z 2022 roku, liczba ta wynosiła 120 944, z czego część była otwarta nawet w nocy. Nasz kraj znajduje się w światowej czołówce pod względem dostępności alkoholu. W Polsce jest 4 razy więcej sklepów z alkoholem niż światowa norma. Prognozy WHO i OECD mówią, że jesteśmy jednym z pięciu państw w Europie, w których spożycie alkoholu będzie rosnąć.

W 2024 roku na terenie miasta Bełchatowa działalność prowadziło łącznie 157 punktów, w tym 102 punkty przeznaczone do spożycia poza miejscem sprzedaży oraz 55 punktów do spożycia w miejscu sprzedaży napojów alkoholowych. Na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych w mieście przypadało więc 333 mieszkańców (w roku 2023 - 436). Wskaźnik ten jest wyższy od średniego o 60 osób.

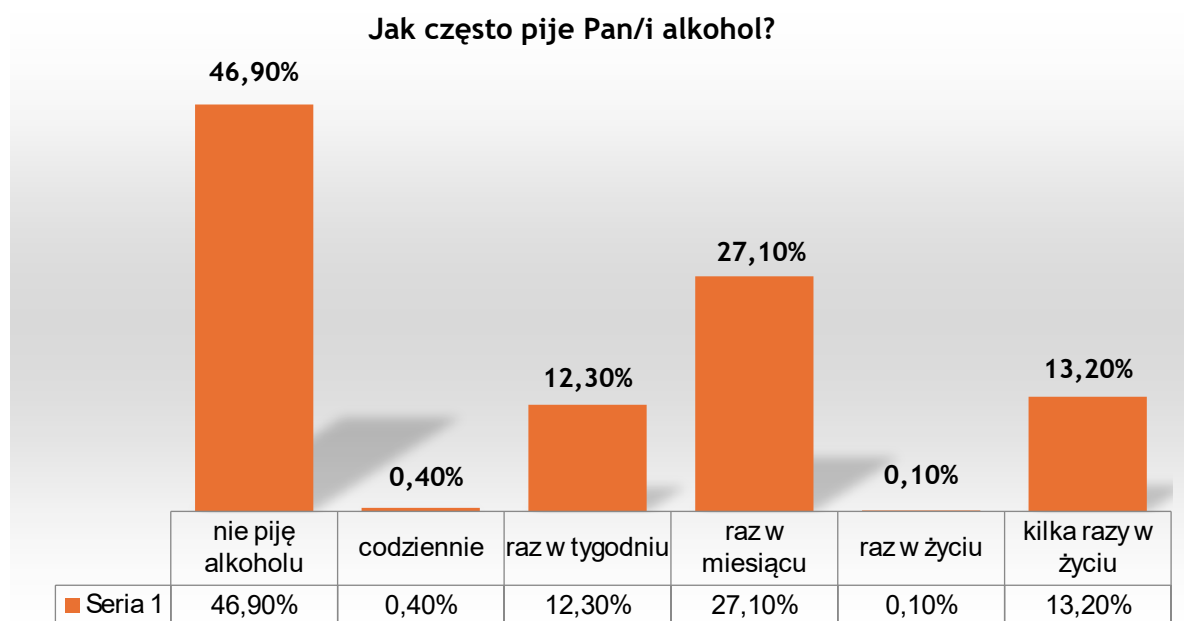
3.2. Spożywanie alkoholu - istotny problem społeczny

Według mieszkańców miasta bardzo ważnymi problemami społecznymi są: alkoholizm (47%), bezrobocie (38,1%) oraz rozpad więzi rodzinnych (37,8%).

Respondenci wskazują również, że według nich skala problemu uzależnień od substancji psychoaktywnych, tj. alkoholu, narkotyków, dopalaczy, na terenie miasta jest co najmniej na poziomie średnim (39,1%), a 28% respondentów wskazuje nawet na poziom wysoki uzależnienia od tych środków.

Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej wskazują, że wśród społeczności lokalnej występuje problem z osobami nadużywającymi alkoholu, czy też zażywającymi narkotyki lub dopalacze - 50% z nich mówi, że problem jest znaczący. Takiego samego zdania są również przedstawiciele Straży Miejskiej i Policji.

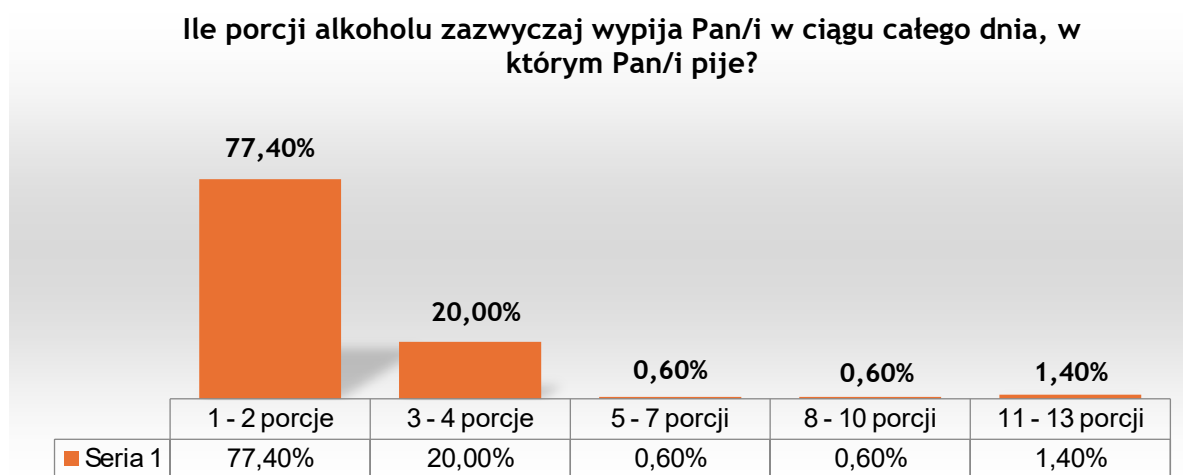
Abstynencję deklaruje 46,9% ankietowanych. Codziennie alkohol pije 0,4% badanych mieszkańców miasta. Po alkohol sięga raz w tygodniu 12,3% respondentów, 27,1% pije raz w miesiącu i 0,1% alkohol spożywała raz w życiu, 13,2% badanych po alkohol sięgała kilka razy w życiu.

Badani, którzy wcześniej zadeklarowali, że spożywają alkohol, wskazują również po jaki jego rodzaj sięgają najczęściej - 64,9% ankietowanych deklarują wino, 28,6% piwo i 16,9% wódkę. 2,5% respondentów najczęściej pije napoje słodkie, takie jak nalewki, czy też likiery.

Osoby, które wcześniej zadeklarowały, że spożywają alkohol, wskazały również, ile tego alkoholu piją, w dniu, kiedy po niego sięgają. Dane w tym zakresie prezentuje wykres poniżej.

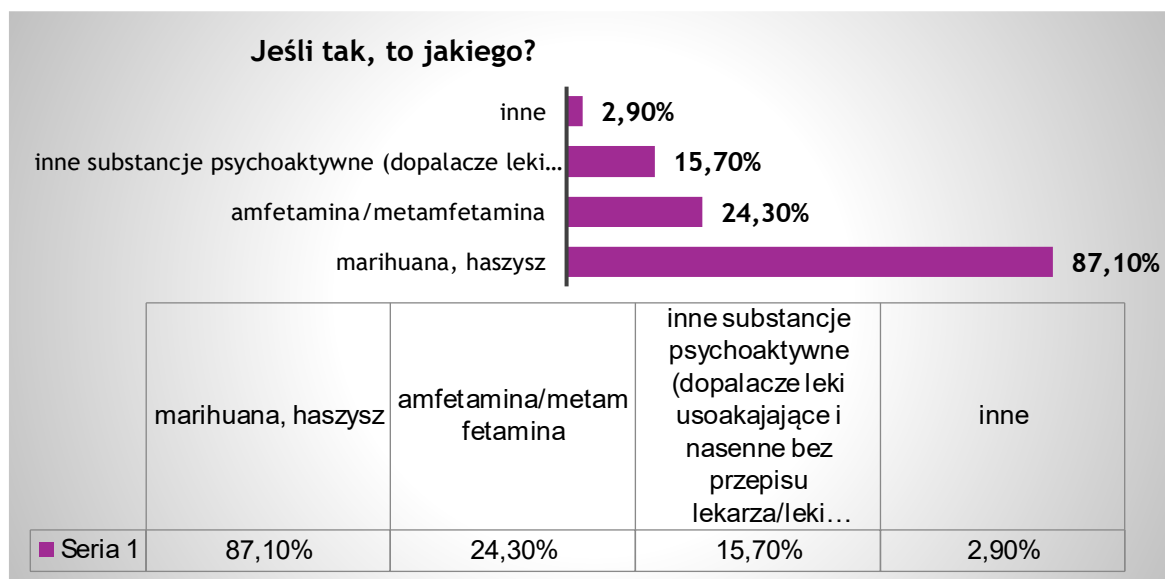
Badani wskazują, że sięgają po alkohol przede wszystkim dla towarzystwa - 54,1% lub dla smaku alkoholu (23,2%) oraz by złagodzić stres (13,2%) i chcą lepiej się bawić (8,7%), czy też zapomnieć o problemach (5,9%), jak również po alkohol sięgają pod wpływem znajomych (5,0%), 0,8% respondentów sięga po alkohol, aby zmniejszyć objawy kaca, 25,5% ankietowanych pije bez konkretnego powodu, a 4,2% wskazuje na inne powody sięgania przez nich po alkohol.

Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bełchatowie uważają, że osoby dorosłe sięgają po alkohol, czy też inne substancje psychoaktywne z uwagi na łatwy dostęp, ale też wg nich jest to konsekwencja COVID 19. Wskazują również na to, że osoby sięgające po alkohol borykają się z depresją, mają nieprzepracowane traumy z dzieciństwa, nie widzą innych perspektyw, nie mają pracy lub mają problemy zawodowe, rodzinne, ale też problemy z akceptacją otoczenia, czy też chcą poprawić sobie nastrój.

Przedstawiciele Straży Miejskiej i Policji uważają, że ludzie sięgają po alkohol i inne substancje psychoaktywne, aby radzić sobie z intensywnym tempem życia, które wiąże się z dużym stresem. Presja zawodowa i problemy finansowe oraz rozrywka to kolejne powody sięgania przez ludzi po alkohol.

3.3. Narkotyki w środowisku lokalnym

Mimo że aż 97% respondentów uważa, że zażywanie narkotyków jest zdecydowanie szkodliwe dla zdrowia, to 10,9% dorosłych badanych wskazuje, że zdarza im się użyć narkotyku lub innego środka odurzającego. Najczęściej używanym narkotykiem, wskazywanym przez deklarujących jest marihuana i haszysz - 87,1% badanych.

Aż 64,7% badanych zażyło narkotyki kilka razy w życiu, codziennie sięga po nie blisko 3% badanych, 32,4% zrobiło to raz w życiu.

Ankietowani uważają, że dorośli sięgają po narkotyki ze względu na problemy w pracy lub w domu - 63,0%, dla zabawy i relaksu - 61,9%. Badani uważają również, że po narkotyki sięga się z powodu presji otoczenia lub znajomych - 45,9% oraz 43,3% wskazuje na ciekawość, 21,4% twierdzi, że dorośli sięgają po narkotyki z nudy. Na inne powody wskazuje 2,5% respondentów.

Dorośli ankietowani wskazują także, iż na terenie miasta narkotyki są powszechne i łatwo je nabyć - taką opinię wyraziło 31,2% badanych. Podobnego zdania są pracownicy MOPS. Odmienne natomiast pracownicy służb mundurowych. Według 75% przedstawicieli Straży Miejskiej i Policji trudno kupić jest substancje psychoaktywne, takie jak narkotyki czy dopalacze.

3.4. Zjawisko przemocy w opinii dorosłych mieszkańców

Z danych statystycznych wynika, że obowiązujące przepisy prawne i system przeciwdziałania przemocy domowej dają realne możliwości udzielania adekwatnej pomocy i wsparcia oraz zapewnienia bezpieczeństwa osobom, które doświadczają przemocy domowej. Procedura „Niebieskie Karty” jako interwencyjno-pomocowe narzędzie interdyscyplinarnej pracy służb, umożliwia profesjonalne podejście do problematyki przemocy, ułatwia rozpoznanie i udokumentowanie przypadków i rodzajów przemocy oraz może być ważnym dowodem w sprawach karnych i rodzinnych. W realizację procedury w 2024 r. zaangażowanych było 98 specjalistów z 39 instytucji z terenu Bełchatowa.

W 2024 r. do przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego w Bełchatowie wpłynęły 142 formularze „Niebieskich Kart - A”, które dotyczyły 213 rodzin. Łącznie procedurą objęto 249 osób, w tym 121 dzieci. Dla porównania w 2023 r. wpłynęły 163 procedury. Prowadzono natomiast 221 procedur, w tym 79 z roku 2023.

Statystyki potwierdzają również, iż osobami stosującymi przemoc domową są najczęściej mężczyźni, a osobami doświadczającymi przemocy - kobiety, w przypadku osób dorosłych

małżonkowie i partnerzy, w odniesieniu do dzieci - rodzice, partnerzy matek. W 2024 roku liczba dzieci wskazanych w formularzu „Niebieska Karta - A” jako osób doświadczających przemocy, zmniejszyła się z 106 do 81, co prawdopodobnie było wynikiem skutecznej pracy grup diagnostyczno - pomocowych z rodziną na podstawie zgłoszenia i odstąpieniem od wszczęcia procedury.

Zjawisku przemocy często towarzyszy problem uzależnienia od alkoholu lub środków psychoaktywnych. Liczba wszczynanych procedur w rodzinach z problemem uzależnień w 2024 r. wyniosła 90 (87 alkohol, 3 środki psychoaktywne), co stanowi 63% procedur „Niebieskie Karty - A”, które wszczęto w 2024 r.

Analiza danych, które pozyskano na potrzeby przedmiotowej diagnozy wskazuje, iż 42,1% respondentów uważa, że przemoc domowa jest biciem kogoś. Oprócz przemocy fizycznej badani wymieniają również zachowania świadczące o stosowaniu przemocy psychicznej, tj. poniżanie kogoś - 40,7%, czy też wyśmiewanie kogoś - 34,7%. Patrząc na zachowania świadczące o przemoc ekonomicznej wspominają o nieudzielaniu podstawowych środków do życia - 28,2%, czy też zaniedbywaniu osób zależnych - 27,5%. Respondenci wymieniają również oznaki stosowania przemocy seksualnej, takie jak zmuszanie do pożycia seksualnego wbrew czyjejś woli - 35,8%. Dla 79,9% ankietowanych wszystkie wymienione zachowania świadczą o stosowaniu przemocy domowej.

Przedstawiciele Straży Miejskiej i Policji wskazują, że według nich przemoc to poważny problem społeczny i najczęściej wymieniają przemoc fizyczną, psychiczną, seksualną czy też ekonomiczną.

Według 60,0% pracowników MOPS mieszkańcy miasta posiadają wiedzę na temat przemocy domowej i sposobów zapobiegania temu zjawisku, choć nadal przeszkadzają temu stereotypy, a czasem strach przed zareagowaniem na przemoc ze strony osoby, która ją stosuje.

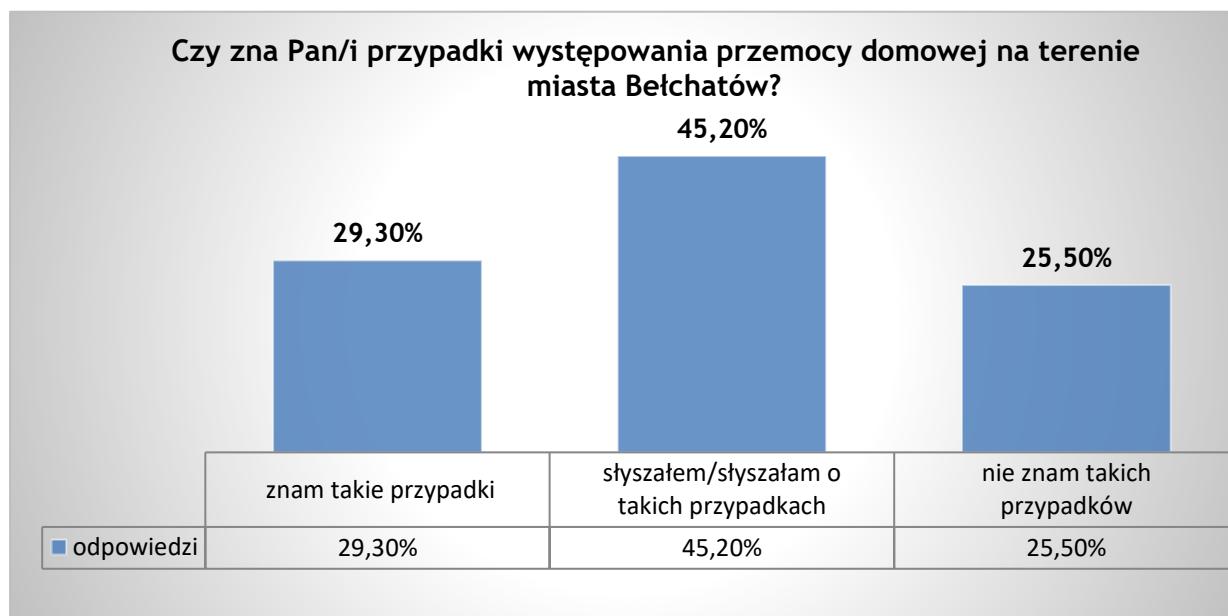
Czym zdaniem Pana/i jest przemoc domowa?

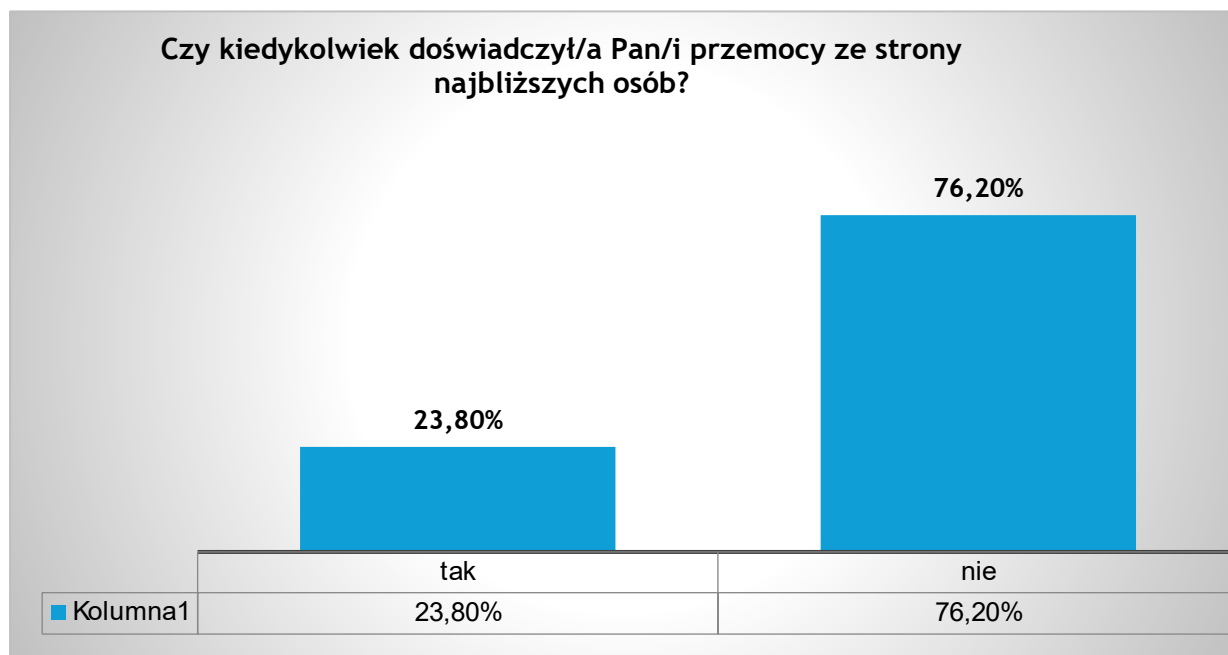
	bicie kogoś	wyśmiewani e kogoś	zaniedbywa nie osób zależnych	poniżanie kogoś	zmuszanie do pożycia seksualnego wbrew czyjejś woli	nie udzielanie podstawowy ch środków do życia	wszystkie niżej wymienione
Seria 1	42,10%	34,70%	27,50%	40,70%	35,80%	28,20%	79,90%

Aż 74,5% badanych wskazuje, że zna przypadki występowania przemocy domowej na terenie miasta lub o nich słyszało.

Niestety przemocy ze strony najbliższych osób doświadczyło 23,8% ankietowanych mieszkańców miasta. Biorąc pod uwagę to, że przemoc w naszym społeczeństwie ciągle jest tematem tabu i jest ukrywana „w czterech ścianach”, to uzyskany wyniki jest bardzo niepokojący.

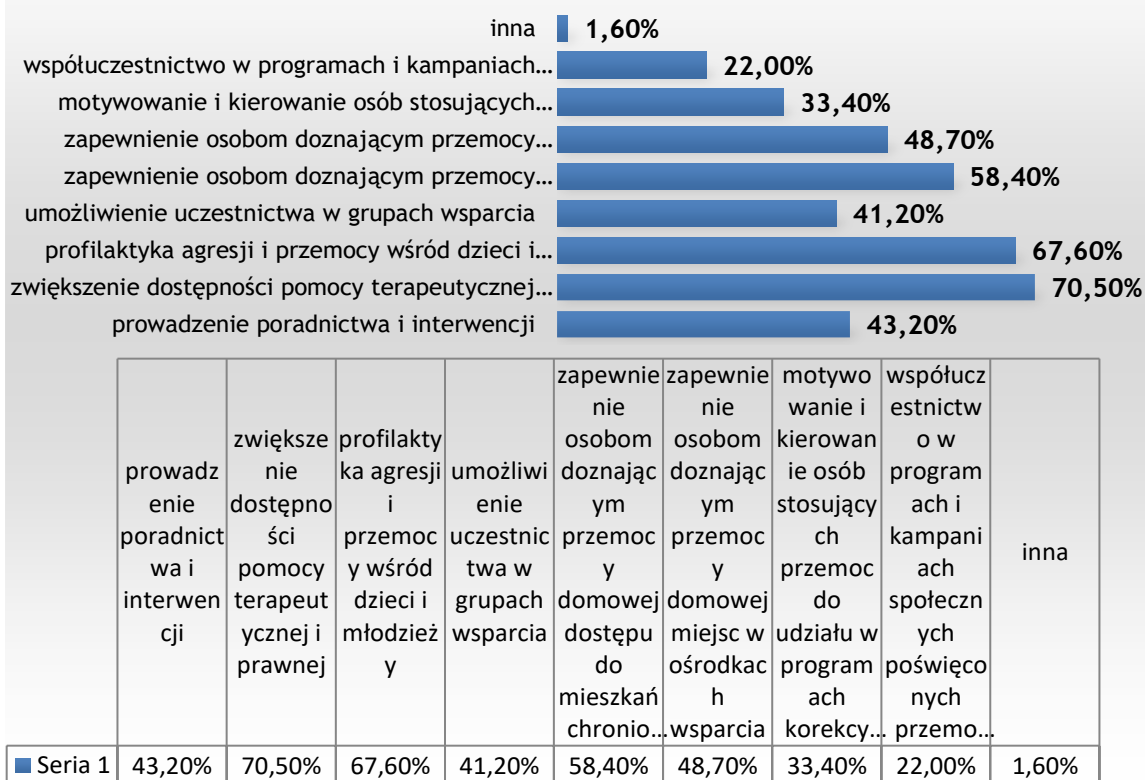

Mieszkańcy miasta, biorący udział w badaniu, uważają, że najskuteczniejsze w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej byłyby kroki zmierzające do zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej i prawnej - 70,5%, ale również prowadzenie działań profilaktycznych

dotyczących przeciwdziałania agresji i przemocy wśród dzieci i młodzieży - 67,6%. Respondenci wskazują również na zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej dostępu do mieszkań dających im ochronę przed osobą stosującą przemoc - 58,4%. Na kolejnych miejscach wskazują zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia - 48,7%, prowadzenie poradnictwa i interwencji - 43,2% oraz motywowanie i kierowanie osób stosujących przemoc do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych - 33,4%. Kolejne 22% ankietowanych wskazuje na współuczestnictwo w programach i kampaniach społecznych poświęconych przemocy i ich skutkom.

Jakie kroki Pana/Pani zdaniem byłyby najskuteczniejsze w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w mieście Bełchatów?

Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej wskazują na następujące działania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, tj. działalność Zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej, prace grup diagnostyczno-pomocowych, wsparcie terapeutyczne, programy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc domową, współpracę międzyinstytucjonalną, monitoring w środowisku, kampanie informacyjno-edukacyjne oraz superwizje dla osób zajmujących się przemocą domową.

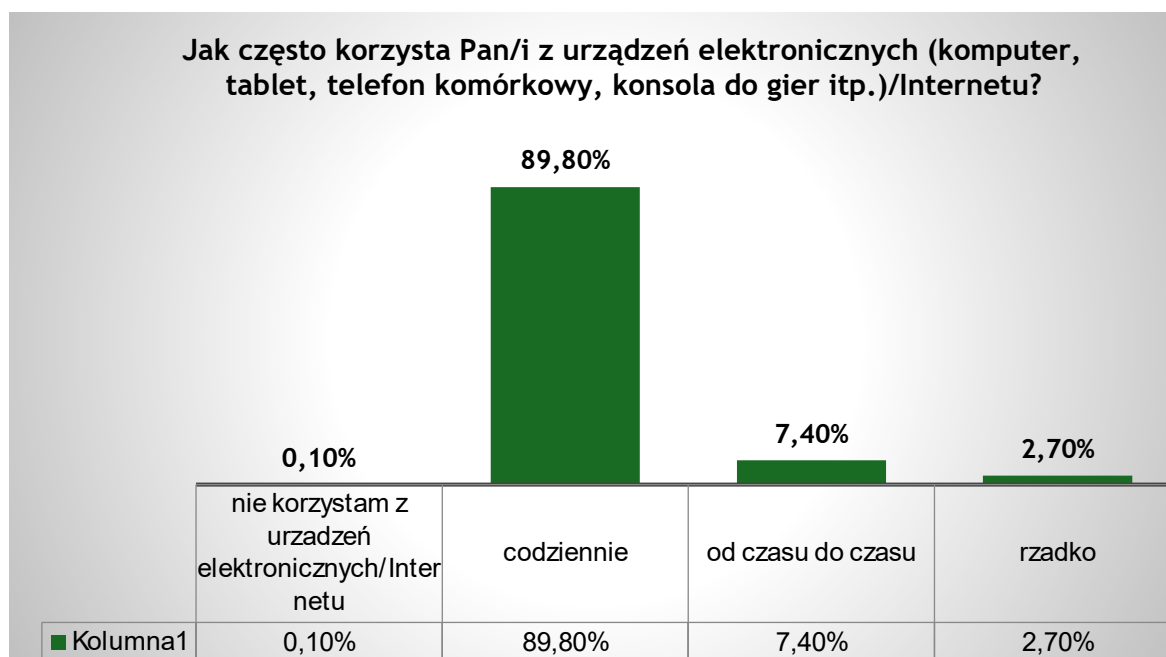
Działania, jakie są podejmowane w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, według przedstawicieli Straży Miejskiej i Policji, to programy edukacyjne o tematyce przemocy domowej wśród dzieci i młodzieży.

3.5. Uzależnienia behawioralne wśród dorosłych mieszkańców

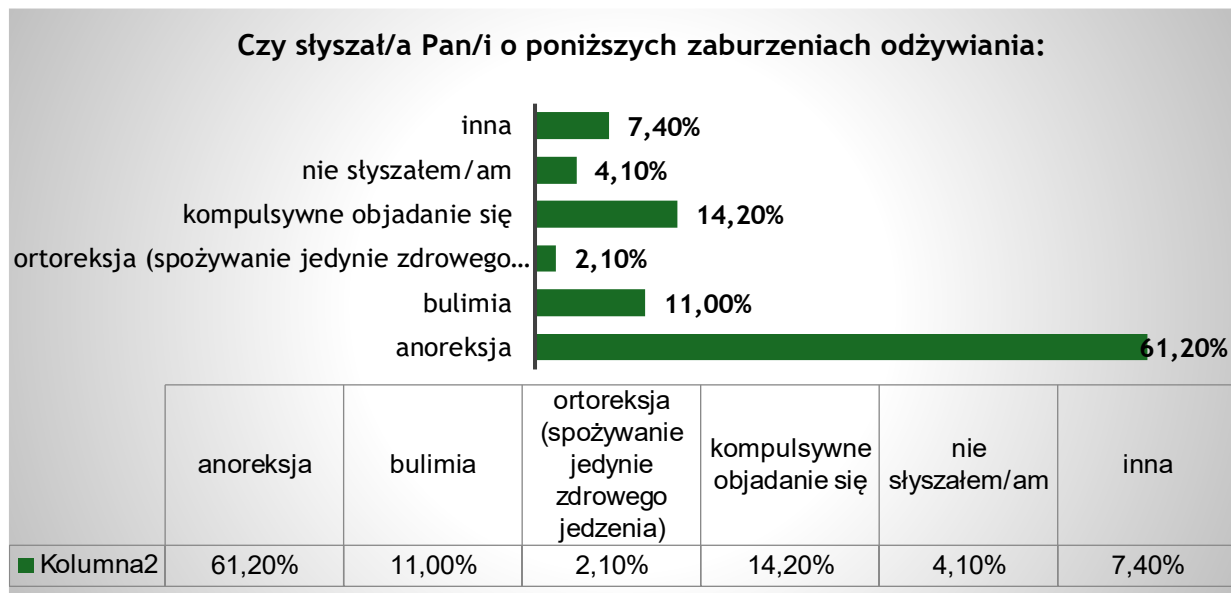
W obecnych czasach uzależnienia behawioralne znacząco przybierają na sile i dotyczą coraz większej liczby osób. Czynności wynikające z uzależnień behawioralnych wykonywane są kompulsywnie, a uzależniony nie jest w stanie samodzielnie zapanować nad potrzebą ich zrealizowania. Określone zachowania przynoszą uzależnionemu ulgę i sprawiają, że pozornie czuje się on zaspokojony i szczęśliwy. Świadomość dorosłych na temat uzależnień behawioralnych na wprost przekłada się na bezpieczne dorastanie dzieci i młodzieży. W przeciwieństwie do młodych bełchatowian, dorośli czas wolny przeznaczają najczęściej na wyjazdy i spotkania rodzinne - 61,9% ankietowanych. Ponadto istotą spędzania czasu wolnego są też zabawy z dziećmi - 59,2% respondentów. Spora część dorosłych uprawia również sport i aktywnie korzysta z dostępu do kultury - odpowiednio 38,40% i 30,90% biorących udział w badaniu. Z drugiej strony duża grupa badanych osób wskazuje, że czas wolny spędza oglądając TV (39,5%), blisko 27% respondentów czas wolny poświęca na surfowanie po Internecie. Niewielki odsetek, bo zaledwie 1%, gra w gry na pieniądze i w gry na komputerze - 4,2%.

Poziom świadomości dorosłych na temat urządzeń elektronicznych, od których można się uzależnić jest bardzo wysoki. Badani wskazują przede wszystkim na korzystanie z telefonu oraz Internetu (96,2%) oraz na gry hazardowe „na pieniądze” (87,3%). Respondenci mówią również o uzależnieniu w kontekście robienia zakupów (60,1%), jedzenia (54,4%), a 49,4% wspomina o uzależnieniu od pracy. Mimo jednak to, aż 89,8% badanych wskazuje, że z urządzeń elektronicznych i z Internetu korzysta codziennie, poświęcając temu zajęciu najczęściej powyżej godziny do 3 godzin - blisko 47% badanych. W ciągu dnia z urządzeń elektronicznych i z Internetu powyżej 5 godzin do 7 godzin i powyżej 7 godzin korzysta po 3% ankietowanych. Korzystanie z urządzeń, głównie dla surfowania po Internecie, sprawia, iż ankietowani często zaniedbują obowiązki domowe - 5,4% osób badanych.

Najczęściej wskazywaną przez respondentów formą zaburzeń relacji jedzenie-ciało, czyli zaburzeń odżywiania, o której badani słyszeli, jest anoreksja - podało ją aż 61,2% oraz kompulsywne objadanie się - 14,2%. Warto nadmienić, iż 62% respondentów wysoko ocenia swoją wiedzę na temat zaburzeń odżywiania.

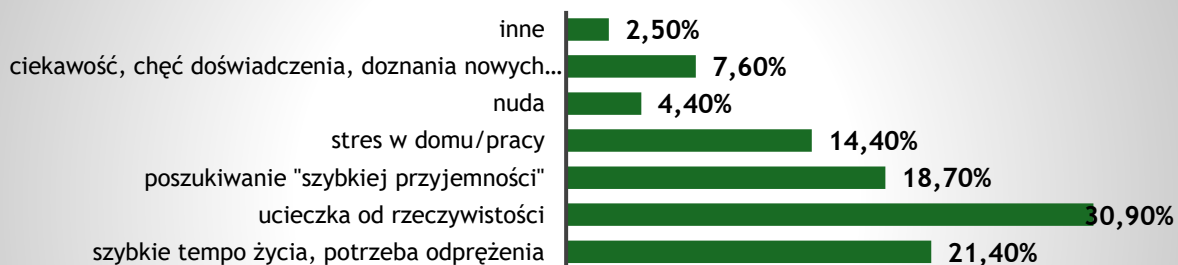
Według 80% pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz 100% przedstawicieli Straży Miejskiej i Policji wiedza społeczności lokalnej na temat zdrowego odżywiania jest niewystarczająca i powinny być prowadzone działania o tej tematyce wśród dzieci i młodzieży oraz dorosłych mieszkańców miasta.

Dorośli stosują różne ograniczenia - 76,5% badanych zwraca uwagę na wartości kaloryczne spożywanych produktów żywnościowych lub ich wartości odżywcze, 11,8% respondentów odnotowało, w ostatnich 12 miesiącach, znaczny spadek wagi, a 26,8% doświadcza problemu nadwagi i otyłości.

Wśród powodów, dla których dorośli podejmują zachowania ryzykowne typu: hazard, nadmierne korzystanie z telefonu, Internetu, patologiczne wydawanie pieniędzy - 30,9% badanych wskazuje na ucieczkę od rzeczywistości. 21,4% respondentów mówi o szybkim tempie życia, potrzebie odprężenia się, 18,7% o poszukiwaniu „szybkiej przyjemności” oraz 14,4% o stresie w domu, czy też pracy. Około 8% ankietowanych wspomina o ciekawości, chęci doświadczenia, doznania nowych wrażeń, a 4,4% respondentów mówi o nudzie. Na inne powody wskazuje 2,5% respondentów.

Jakie są Pana/i zdaniem powody dla których dorośli podejmują zachowania ryzykowne typu: hazard, nadmierne korzystanie z telefonu, Internetu, patologiczne wydawanie pieniędzy?

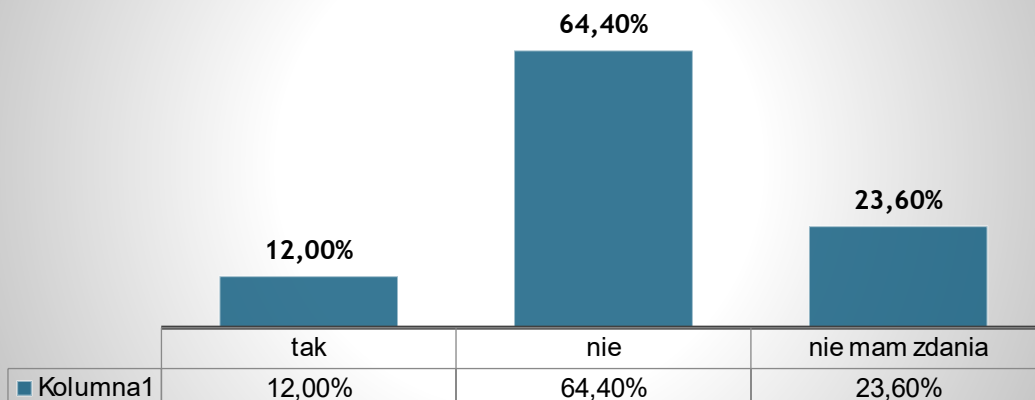
	szybkie tempo życia, potrzeba odprężenia	ucieczka od rzeczywistości	poszukiwanie "szybkich przyjemności"	stres w domu/pracy	nuda	ciekawość, chęć doświadczenia, doznania nowych wrażeń	inne
Kolumna1	21,40%	30,90%	18,70%	14,40%	4,40%	7,60%	2,50%

Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz przedstawiciele Straży Miejskiej i Policji w swojej pracy często spotykają się z osobami mającymi problem z uzależnieniami ryzykownymi, takimi jak hazard, nadmierne korzystanie z telefonu i Internetu, czy też patologiczne wydawanie pieniędzy i takiego zdania jest 75% badanych.

4. Punkty sprzedaży napojów alkoholowych - wyniki badań

Ponad 64,4% badanych właścicieli punktów sprzedaży alkoholu z terenu miasta Bełchatowa uważa, że alkohol zawarty w piwie nie jest mniej groźny niż ten zawarty w wódce, a 23,6% nie ma zdania w tym temacie. Jednak 12,0% respondentów twierdzi, że alkohol zawarty w piwie jest mniej szkodliwy, niż ten zawarty w wódce.

Czy uważasz, że alkohol zawarty w piwie jest mniej groźny niż ten zawarty w wódce?

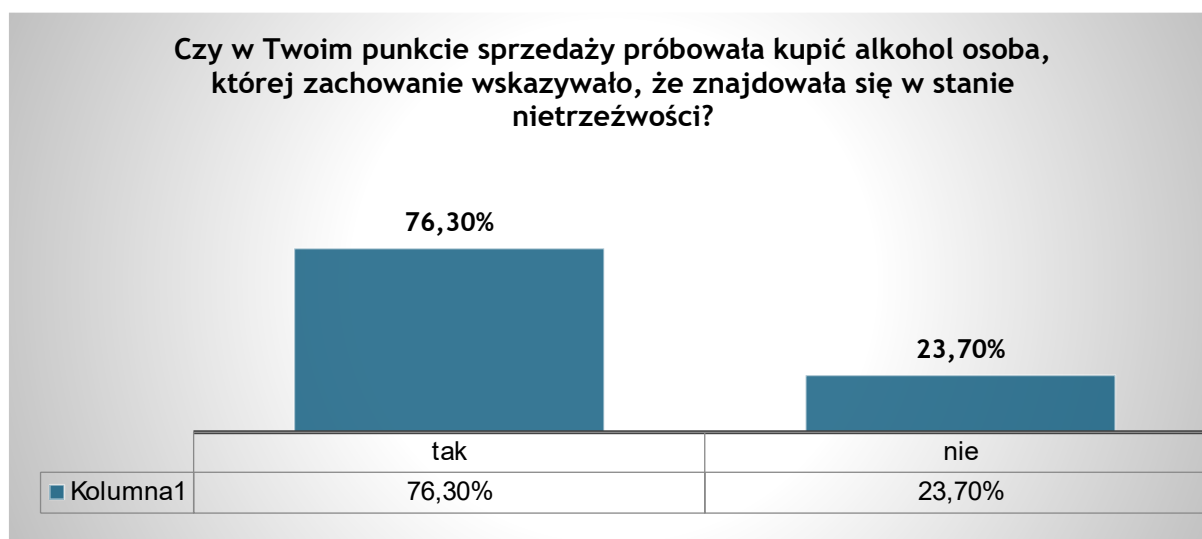
Aż 94,2% respondentów prowadzących punkty sprzedaży alkoholu uważa, że dostęp do alkoholu powinien być ograniczony i kontrolowany, odmiennego zdania jest 5,8% badanych. Istotne jest również spożywanie alkoholu w obrębie punktu sprzedaży. Nigdy taka sytuacja nie miała miejsca według 45,8% badanych, 23,7% twierdzi, że zdarza się to prawie codziennie, oraz 11,9%, że najwyżej raz w tygodniu i 18,6% twierdzi, że raz, dwa razy w miesiącu.

Pośród badanych 20,3% ankietowanych jest zdania, że osoby pijące w miejscu zamieszkania stanowią szczególne zagrożenie dla bezpieczeństwa.

Blisko 46% badanych uznaje, że według nich widok osób pijących w miejscach publicznych w ciągu ostatnich 10 lat jest rzadszy. Jednak 39,0% respondentów, jest zdania, że widok osób pijących w miejscach publicznych w ciągu ostatnich 10 lat jest częstszy.

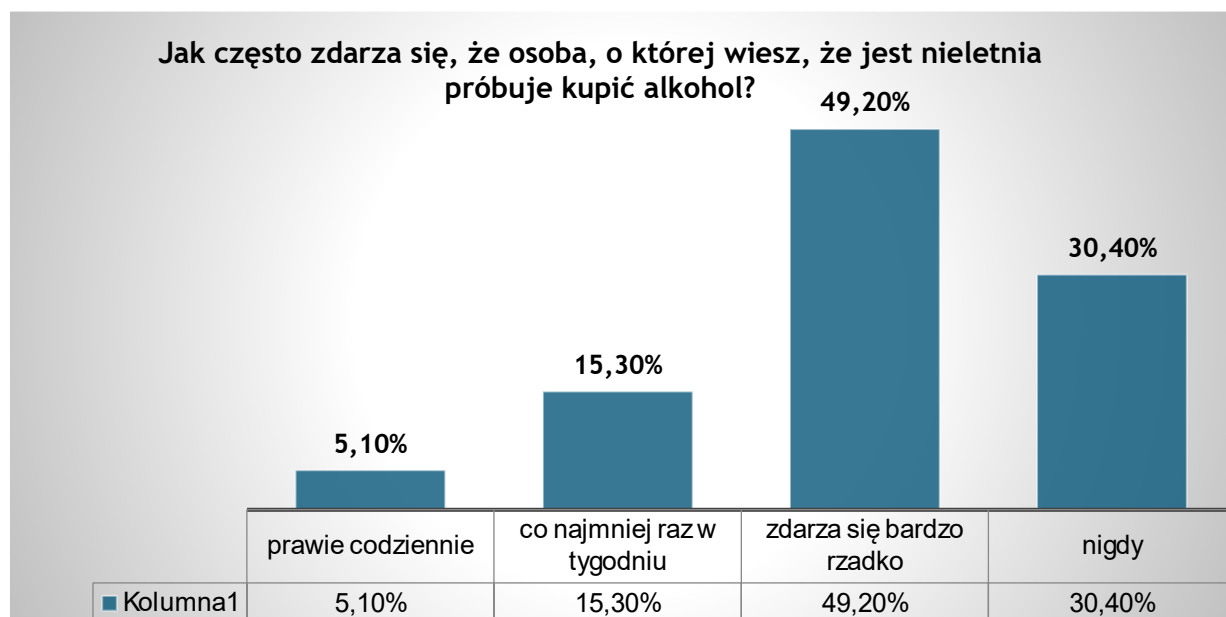
Badani wskazują również, że zdarzają się próby zakupu alkoholu przez osoby nietrzeźwe i aż 76,3% ankietowanych odnotowało takie sytuacje w swoich punktach.

Z piciem alkoholu często wiążą się incydenty kłótni czy bójek, które potencjalnie mogą się również zdarzać w obrębie punktów sprzedaży alkoholu. Fakt ten odnotowało 13,6% respondentów. W związku z taką sytuacją 18,6% badanych wskazuje, że zdarzyło im się wezwać Policję lub Straż Miejską z prośbą o interwencję w sprawie spożywania przez klienta alkoholu w jego sklepie lub jego obrębie.

Ponad 69% ankietowanych twierdzi, że nieletni próbują kupić alkohol. Częstotliwość tych prób określa poniższy wykres.

Należy podkreślić, iż 89,8% respondentów nie wie o przypadkach sprzedaży alkoholu osobom nieletnim, to jednak takie sytuacje na terenie miasta mają miejsce, bo aż 10,2% ankietowanych wie o przypadkach sprzedaży alkoholu osobom nieletnim. Niepokojący jest również fakt, iż 3,4% badanych wskazuje, że zdarzyło im się sprzedać alkohol osobie, o której wiedzieli, że jest nieletnia. Ponadto 1,7% badanych twierdzi, że zdarzają się sytuacje, kiedy sprzedają alkohol na kredyt lub pod zastaw.

Ankietowani deklarują, że sprawdzają dowód tożsamości młodym ludziom, którzy próbują kupić alkohol, i tak odpowiedziało 98,3% badanych. Jednak 1,7% badanych nie zawsze żąda dowodu tożsamości, kiedy młody człowiek próbuje zakupić alkohol. Dodatkowo 3,4% badanych wskazuje, że informacja o szkodliwości spożywania napojów alkoholowych nie jest umieszczona w ich placówce handlowej, a 15,2% nie zna zasad reklamy i promocji napojów alkoholowych.

Powyższe wyniki potwierdzają, iż właściciele sklepów z alkoholem oraz osoby sprzedające alkohol, którzy uczestniczyli w badaniu, nie do końca znają warunki i zasady sprzedaży napojów alkoholowych, choć 100% respondentów potwierdza fakt znajomości przepisów. Warto przypomnieć, że to ta grupa zawodowa w szczególności winna posiadać wiedzę na temat przepisów obowiązujących w zakresie sprzedaży i podawania napojów alkoholowych. W ocenie badanych kontrola sprzedaży alkoholu funkcjonuje w mieście na właściwym poziomie, tak twierdzi blisko 80% badanych.

5. Wnioski i rekomendacje

Podsumowując wyniki badań, które zostały przeprowadzone na terenie miasta Bełchatowa, można wyróżnić kilka głównych problemów społecznych, jakie dotyczą lokalną społeczność.

Według respondentów ważnymi problemami społecznymi w mieście, które wymagają uwagi i podjęcia działań je ograniczających są alkoholizm, na który wskazuje 47% badanych, bezrobocie, o którym mówi 38,1% respondentów oraz rozpad więzi rodzinnych (37,8%).

Dorośli mieszkańcy miasta wskazują, że skala problemu uzależnień od substancji psychoaktywnych jest wysoka (28%), 53,1% badanych spożywa alkohol, w tym codziennie 0,4% i raz w tygodniu 12,3% respondentów. Najczęściej spożywanym alkoholem jest wino (64,9%), 77,4% ankietowanych w dniu, kiedy pije alkohol, wypija 1 - 2 porcje alkoholu. Badani uważają, że po alkohol sięga się przede wszystkim dla towarzystwa (54,1%), dla złagodzenia stresu (13,2%), ale również alkohol ma pomóc zapomnieć o problemach (5,9%). Z kolei młodzież najczęściej sięga po alkohol, aby dopasować się do kolegów (57,6%), czy też zapomnieć o kłopotach w domu lub szkole (44,4%). Takie same wskazania są w przypadku zażywania narkotyków i dopalaczy - 56,6% zażywa narkotyki lub dopalacze, aby dopasować się do kolegów, natomiast 48,5%, aby zapomnieć o kłopotach w domu lub szkole. Kiedykolwiek alkohol piło 13,3% badanej młodzieży, 48,1% piło w ciągu ostatnich 30 dni przed badaniem. Ankietowani najczęściej sięgają po piwo (43,3%) i po wódkę (29,9%). Kiedykolwiek w życiu upiło się 42,2% respondentów.

Stosunkowo niski procent dorosłych badanych uważa, że zażywanie narkotyków lub dopalaczy nie jest szkodliwe dla zdrowia (0,7%), 10,9% badanych kiedykolwiek zażywało narkotyki i codziennie robi to blisko 3% respondentów. Najpopularniejszą substancją psychoaktywną wśród badanych dorosłych jest marihuana i haszysz - brało je aż 87,1% badanych. W opinii 63% ankietowanych sięga po narkotyki ze względu na problemy w pracy lub w domu, ale i dla relaksu, i zabawy (61,9%). W przypadku młodej badanej populacji kiedykolwiek narkotyki zażywało 4,4% badanej młodzieży, a 14,2% zna 1 - 2 osoby ze swego otoczenia, które to robią, 60,6% respondentów, którzy zadeklarowali, że zażywają narkotyki, robiło to w ciągu 30 dni przed badaniem. Najpopularniejszą substancją psychoaktywną wśród badanych uczniów jest marihuana i brało ją 57,6% ankietowanych.

Coraz wyraźniej obserwuje się rosnącą liczbę osób uzależnionych od czynności. Duża grupa dorosłych badanych wskazuje, że czas wolny spędza oglądając TV (39,5%), surfując w Internecie (26,9%) i grając w gry komputerowe (4,2%). Po raz kolejny widzimy, że uzależnienie, tym razem od czynności, to sposób na ucieczkę od rzeczywistości (30,9%), poszukiwanie „szybkich” przyjemności (18,7%) oraz sposób na rozładowanie stresu w domu i w pracy (14,4%). Codziennie z urządzeń elektronicznych korzysta 89,8% dorosłych badanych i robi to powyżej godziny do trzech godzin - tak wskazuje 46,9% respondentów (z wyłączeniem godzin pracy), 5,4% ankietowanych często zaniedbuje obowiązki domowe, aby spędzić więcej czasu w Internecie. Dzieci i młodzież natomiast, spędzając czas wolny, najczęściej korzystają z telefonu komórkowego (53%), grają w gry na komputerze lub konsoli (45,4%) i surfują w Internecie (23,9%). Dużo czasu spędzają w mediach społecznościowych - w typowy dzień weekendowy 25,3% badanych spędza 6 godzin i więcej, a w typowy dzień roboczy - 6 godzin i

więcej spędza 19,1% respondentów, 76,2% uczniów - biorących udział w badaniu - zawsze ma telefon komórkowy przy sobie i 43,2% czuje, że czegoś im brakuje, gdy zdarzy im się zapomnieć zabrać ze sobą telefon.

Ważnym problemem w kontekście innych uzależnień behawioralnych są coraz bardziej powszechne zaburzenia odżywiania, zarówno wśród dorosłych, jak również dotyczące najmłodsze pokolenie. Dorośli badani nie mają wystarczającej wiedzy na temat zdrowego odżywiania. Stosują różne ograniczenia - 76,5% badanych zwracało uwagę na wartości kaloryczne spożywanych produktów żywnościowych lub ich wartości odżywcze, 11,8% respondentów odnotowało, w ostatnich 12 miesiącach, znaczny spadek wagi, a 26,8% doświadcza problemu nadwagi i otyłości. Z kolei 59,0% badanej młodzieży kiedykolwiek w życiu odczuwała niezadowolenie ze swojego wyglądu i swojej wagi i 43,1% kiedykolwiek próbowała schudnąć, 18,3% czuje się zaniepokojona, jeśli nie kontroluje dokładnie tego, co je i ile je, 20,1% uczniów, biorących udział w badaniu, próbowało kiedykolwiek stosować lub stosują diety, głodówki lub inne ekstremalne metody, aby schudnąć.

Niepokojącym sygnałem jest fakt, iż blisko 30% badanych uczniów uważa, że w mieście można zakupić alkohol, nie mając 18. lat. Próby jego zakupu przez młodzież potwierdzają opinie sprzedawców napojów alkoholowych - 69%, w tym 5,1% badanych wskazuje, że zdarza się to prawie codziennie. Co ważne 10,2% respondentów wie o przypadkach sprzedaży alkoholu osobom nieletnim, aż 3,4% respondentów sprzedało alkohol, osobie, o której wiedzieli, że jest nieletnia. Dodatkowo 1,7% nie zawsze sprawdza dowód tożsamości, kiedy młody człowiek próbuje kupić alkohol.

Analiza materiału badawczego wskazuje, że 24,6% badanych dorosłych oraz 20,3% osób sprzedających napoje alkoholowe wskazuje, że osoby pijące alkohol stanowią szczególne zagrożenie w miejscu zamieszkania badanych. Tak też uważają badani z MOPS, Policji i Straży Miejskiej. Przy tym 13,6% sprzedawców napojów alkoholowych mówi, że w ostatnim miesiącu, przed badaniem doszło do nieprzyjemnego zajścia, związanego z używaniem alkoholu w obrębie sklepu, a 18,6% badanych wzywało Policję lub Straż Miejską z prośbą o interwencję w sprawie spożywania przez klienta alkoholu, w sklepie badanych. Dodatkowo 31,2% dorosłych respondentów wskazuje, że na terenie miasta narkotyki są powszechne, więc łatwo je kupić, a ponad 36% młodych ankietowanych również wie, gdzie je kupić. Opinię o łatwym dostępie do narkotyków potwierdzają badani pracownicy z MOPS.

Istotnym problemem w opinii mieszkańców miasta są również zachowania przemocowe wobec najbliższych, co ma znaczące przełożenie na destrukcyjne funkcjonowanie rodziny. Aż 29,3% respondentów zna przypadki występowania przemocy domowej na terenie miasta, a 45,2% badanych słyszało o takich przypadkach. Przemocy ze strony osób najbliższych doświadczyło 23,8% ankietowanych. Najskuteczniejszą formą przeciwdziałania przemocy domowej dla 70,5% badanych jest zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i prawnej, a dla 43,2% ankietowanych - prowadzenie poradnictwa i interwencji. Dla 67,6% respondentów ważnym elementem w przeciwdziałaniu przemocy jest prowadzenie działań profilaktycznych, mających na celu przeciwdziałanie przemocy wśród dzieci i młodzieży. Co ważne aż 39,8% badanych uczniów doznało przemocy w szkole, 31,2% w świecie wirtualnym i 8,2% w domu, a

w szkole nie czuje się bezpiecznie 18,5% badanej młodzieży, natomiast w domu - 2,4% młodych respondentów. Najczęstszymi formami przemocy w sieci doświadczanymi przez młodzież są wyzywanie, ośmieszanie, poniżanie i zastraszanie - wskazało je aż 44,3% ankietowanej młodzieży.

Biorąc pod uwagę wnioski z przeprowadzonych badań rekomenduje się następujące działania na terenie miasta:

- 1) Edukowanie i informowanie mieszkańców miasta Bełchatowa o szkodliwości uzależnień od czynności, zażywania substancji psychoaktywnych, takich jak alkohol, narkotyki czy dopalacze. Takie działania mogą być prowadzone poprzez organizowanie kampanii społecznych, akcji edukacyjno-informacyjnych z wykorzystaniem lokalnych mediów, prasy, ale też mediów społecznościowych.
- 2) Edukację mieszkańców, w szczególności młodych osób, na temat działania środków psychoaktywnych na organizm i ryzyka szkód w kontekście prowadzenia pojazdów pod ich wpływem.
- 3) Plenerowe spotkania z mieszkańcami, połączone z innymi aktywnościami (kulturalno-sportowymi), podczas których wskazane zostaną m.in. alternatywne formy spędzania czasu wolnego, choćby poprzez aktywność fizyczną.
- 4) Systematyczne i długofalowe działania edukacyjno-profilaktyczne w ramach profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej, które będą miały na celu zmianę postaw młodych ludzi wobec substancji psychoaktywnych, zachowań przemocowych, uczenie i wspieranie młodych w zdobywaniu wiedzy na temat podejmowanych przez nich zachowań, a także pomoc w gromadzeniu wiedzy na temat alternatywnych postaw, z wykorzystaniem profilaktycznych programów rekomendowanych. Ważnym elementem działań profilaktycznych będzie też rozwój umiejętności uczniów w zakresie rozwiązywania konfliktów, radzenia sobie ze stresem, asertywnością, konstruktywnym wyrażaniem emocji i potrzeb oraz praca nad empatią i umiejętnościami interpersonalnymi. Dodatkowo warto wspomóc młodzież w rozwijaniu ich pasji, zainteresowań.
- 5) Edukację mieszkańców w zakresie zdrowego odżywiania poprzez prowadzenie kampanii edukacyjno - informacyjnych, zajęć edukacyjnych, które mogą obejmować omówienie piramidy zdrowego żywienia, naukę czytania etykiet produktów, porady dotyczące komponowania zbilansowanych posiłków, a także dotyczące aktywności fizycznej. Dobrą metodą uczenia się, jak w zdrowy sposób planować posiłki, jest organizacja warsztatów kulinarnych zarówno dla osób dorosłych, jak i dla rodzin.
- 6) Działania edukacyjno-informacyjne na temat zjawiska przemocy domowej z wykorzystaniem dostępnych kanałów informacyjnych. Warto rozważyć także organizację warsztatów edukacyjnych w celu zmiany postaw.
- 7) Warsztaty dotyczące przemocy rówieśniczej dla dzieci i młodzieży obejmujące zagadnienia, które pozwolą podnieść świadomość na temat zjawiska przemocy, naukę rozpoznawania jej różnych form, a także rozwijanie umiejętności radzenia sobie w

sytuacjach przemocy, zarówno jako osoba jej doznająca, będąca świadkiem i stosująca przemoc.

- 8) Bieżący dostęp do pomocy terapeutycznej, psychologicznej i prawnej dla osób doznających przemocy oraz stosujących przemoc i współpracy pomiędzy podmiotami działającymi zarówno w sferze uzależnień, jak i biorących udział w procedurze „Niebieskiej Karty”.
- 9) Edukowanie sprzedawców napojów alkoholowych w zakresie prawnych regulacji dotyczących sprzedaży alkoholu małoletnim, a także asertywnych umiejętności odmawiania sprzedaży napojów alkoholowych.
- 10) Systematyczne podnoszenie kwalifikacji nauczycieli oraz pozostałych kadr pracujących na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom, a także wsparcie rodziców w podnoszeniu kompetencji wychowawczych.

II. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami Programu są mieszkańcy miasta Bełchatowa, a w szczególności następujące grupy osób:

- 1) Osoby pijące ryzykownie i szkodliwie oraz osoby zagrożone uzależnieniem od alkoholu, narkotyków lub innych substancji psychoaktywnych.
- 2) Osoby uzależnione od alkoholu, narkotyków lub innych substancji psychoaktywnych.
- 3) Osoby uzależnione lub zagrożone uzależnieniami behawioralnymi.
- 4) Osoby współuzależnione i doznające przemocy domowej oraz najbliższe otoczenie osób z problemem uzależnienia.
- 5) Dzieci i młodzież szkolna oraz ich rodzice i opiekunowie.
- 6) Grupy zawodowe uczestniczące w realizacji zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.

III. ZASOBY INSTYTUCJONALNE W ZAKRESIE REALIZACJI PROGRAMU

Na terenie miasta Bełchatowa zadania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii są realizowane przez:

- 1) Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- 2) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, m.in. w ramach:
 - grupy radzenia sobie z przemocą „Azymut”,
 - Zespołu Poradnictwa Specjalistycznego,
 - prowadzonych placówek wsparcia dziennego, tj. Świetlicy Socjoterapeutycznej „Ster” i Świetlicy Środowiskowej „Promyk”.
- 3) Zespół Interdyscyplinarny powołany na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.
- 4) Komendę Powiatową Policji.
- 5) Straż Miejską.
- 6) Szkoły prowadzone przez Miasto.
- 7) Poradnię terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia w Szpitalu Wojewódzkim w Bełchatowie.

- 8) Poradnię Leczenia Uzależnień WOLMED.
- 9) Podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego, m.in. w ramach:
 - Klubu Abstynenckiego - Klub Wzajemnej Pomocy „Przyjaciel”,
 - Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego dla osób z problemem uzależnienia od narkotyków lub innych substancji psychoaktywnych,
 - Bełchatowskiego Centrum Profilaktyki i Terapii,
 - Poradni Życia Rodzinnego i Telefonu zaufania dla osób z problemami uzależnień i przemocy domowej,
 - Sercańskiego Ośrodka Wspierania Rodzin,
 - Placówki wsparcia dziennego, tj. Świetlicy Środowiskowej „Arka”.

IV. CEL GŁÓWNY I CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU

Celem głównym Programu jest zmniejszenie skali problemowego używania alkoholu, narkotyków, innych substancji psychoaktywnych i uzależnień behawioralnych oraz ograniczanie ich negatywnych następstw, w szczególności przemocy domowej, a także redukcja szkód zdrowotnych oraz społecznych związanych ze zjawiskiem uzależnień.

Cele szczegółowe:

- 1) Zwiększenie poziomu wiedzy i świadomości społeczności lokalnej oraz zmiana postaw wobec zjawiska uzależnień i przemocy.
- 2) Zapewnienie dostępności do specjalistycznej pomocy rodzinom, w których występują problemy dotyczące uzależnień, przemocy domowej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży w tych rodzinach.
- 3) Redukowanie negatywnych dla zdrowia i życia rodzinnego oraz społecznego skutków ryzykownego i szkodliwego spożywania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych.
- 4) Zwiększenie skuteczności w przestrzeganiu prawa w zakresie sprzedaży, reklamy, promocji oraz spożywania i podawania napojów alkoholowych.
- 5) Podniesienie jakości i efektywności usług w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom oraz integrowanie działań podmiotów realizujących zadania w tych obszarach.

V. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Źródło finansowania zadań określonych w Programie stanowią przede wszystkim środki finansowe pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, wnoszonych przez przedsiębiorców prowadzących sprzedaż, opłat od sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml, a także fundusze Unii Europejskiej, inne fundusze zewnętrzne oraz środki własne realizatorów.

Planowane wydatki na realizację Programu w latach 2026-2029	
2026	2 110 000,00 zł
2027	2 110 000,00 zł
2028	2 110 000,00 zł
2029	2 110 000,00 zł

VI. MONITORING I EWALUACJA

Monitoring Programu opiera się na śledzeniu tempa jego realizacji, co pozwoli na ocenę postępów we wdrażaniu zaplanowanych działań ich skuteczności oraz sprawdzenie poziomu osiągnięcia założonych celów. Prowadzony jest na podstawie wskaźników, w sposób ciągły poprzez bieżące kontrole jakości i rzetelności wykonania zadań, ścisłą współpracę z ich realizatorami oraz analizę i interpretację przekazywanych danych sprawozdawczych.

Ocena wykonania Programu nastąpi w formie raportu, przygotowywanego przez Prezydenta Miasta Bełchatowa, zgodnie z dyspozycją ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, tj. w terminie do dnia 30 czerwca roku następującego po roku, którego raport dotyczy. Opracowany dokument corocznie będzie podlegał przedłożeniu Radzie Miejskiej w Bełchatowie.

Program będzie także podlegał ewaluacji, która pozwoli sprawdzić, czy podejmowanie działania przyniosły spodziewane rezultaty oraz czy te rezultaty przełożyły się na realizację celów i jego szersze oddziaływanie. Ewaluacja zostanie dokonana po zakończeniu realizacji Programu, z której zostaną sporządzone wnioski, wspomagające konstruowanie Programu na kolejne lata. Koordynację realizacji Programu powierza się Dyrektorowi Wydziału Spraw Społecznych Urzędu Miasta Bełchatowa.

VII. ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW MIEJSKIEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W BEŁCHATOWIE

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, zwana dalej „Komisją”, powoływana jest na podstawie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi przez Prezydenta Miasta Bełchatowa. W skład Komisji wchodzi osoby przeszkolone w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Komisja pracuje do czasu powołania nowego składu Komisji, w oparciu o regulamin organizacyjny Komisji, określający zasady funkcjonowania Komisji, sposób realizacji zadań, organizację wewnętrzną i tryb pracy Komisji, przyjęty zarządzeniem Prezydenta Miasta Bełchatowa. Zasady wynagradzania przedstawicieli Komisji za udział w posiedzeniach, czynnościach kontrolnych, rozprawach sądowych w przedmiocie nałożenia obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu oraz za wykonywanie innych czynności dotyczących zadań wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, kształtują się następująco:

- 1) Przewodniczącemu Komisji ustala się wynagrodzenie w wysokości 19% minimalnego wynagrodzenia za pracę, o którym mowa w ustawie z dnia 10 października 2022 roku o minimalnym wynagrodzeniu za pracę.
- 2) Członkom Komisji ustala się wynagrodzenie w wysokości 15% minimalnego wynagrodzenia za pracę, o którym mowa w ustawie z dnia 10 października 2022 roku o minimalnym wynagrodzeniu za pracę.
- 3) Wynagrodzenie za udział w pracach Komisji wypłaca się miesięcznie z dołu na podstawie imiennej listy obecności.

- 4) Podstawę do wypłaty wynagrodzeń dla członków Komisji stanowią listy obecności wraz z podpisami członków obecnych na posiedzeniu Komisji i biorących udział w pracach Zespołów Roboczych.
- 5) Przewodniczący jest zobowiązany do przydzielenia dodatkowych czynności zleconych w sposób równomierny wszystkim członkom Komisji.
- 6) Wynagrodzenie, o którym mowa w pkt. 1 i 2 obniża się o:
 - a) 20% w przypadku każdej nieobecności w posiedzeniu Komisji,
 - b) 20% w przypadku każdej nieobecności w posiedzeniu Zespołu Roboczego.
- 7) W przypadku, gdy w danym miesiącu członek Komisji nie bierze udziału w zwołanych posiedzeniach Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz w posiedzeniach Zespołów Roboczych potrąca się 100 % wynagrodzenia.
- 8) Wynagrodzenie, o którym mowa w pkt. 1 i 2 wzrasta odpowiednio o 20 % w przypadku udziału członka Komisji w obowiązkowym szkoleniu, wynikającym z ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, odbywającym się poza miejscem zamieszkania.

VIII. SZCZEGÓŁOWY OPIS PROGRAMU - ZADANIA I SPOSÓB ICH REALIZACJI

CEL SZCZEGÓŁOWY 1. Zwiększenie poziomu wiedzy i świadomości społeczności lokalnej oraz zmiana postaw społecznych wobec zjawiska uzależnień i przemocy.					
Lp.	Nazwa zadania	Sposób realizacji - działania	Wskaźnik realizacji	Realizatorzy	Termin realizacji
1.	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych w ramach	1) Realizacja profilaktycznych warsztatów/zajęć wychowawczo-edukacyjnych albo autorskich programów profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym stosujących przemoc i/lub doświadczających przemocy w środowisku szkolnym. 2) Realizacja profilaktycznych warsztatów/zajęć o charakterze wychowawczo-edukacyjnym albo autorskich programów profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom kierowanych do dzieci i młodzieży. 3) Prowadzenie profilaktycznych szkoleń o charakterze informacyjnym i edukacyjnym z zakresu uzależnień kierowanych do rodziców, dzieci i młodzieży. 4) Realizacja wypoczynku letniego albo zimowego z wykorzystaniem programów	• liczba profilaktycznych warsztatów/zajęć wychowawczo-edukacyjnych/programów profilaktycznych/szkoleń, liczba uczestników, liczba wypracowanych godzin • liczba uczestników wypoczynku letniego albo zimowego/pozalekcyjnych zajęć sportowych/ lub innych działań • liczba materiałów informacyjno-edukacyjnych • liczba wydarzeń środowiskowych, m.in. kampanii, konferencji • liczba i rodzaj rekomendowanych	• Urząd Miasta w Bełchatowie • Szkoły prowadzone przez Miasto • Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej • Podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego • Zespół Interdyscyplinarny • Komenda Powiatowa Policji • Straż Miejska	2026-2029

	profilaktyki uniwersalnej oraz wskazującej oraz selektywnej.	profilaktycznych oraz zajęć integrujących psychoprofilaktykę z aktywnością sportową w ramach pozalekcyjnych zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży, a także innych form, których celem jest promocja zdrowia, propagowanie zdrowego stylu życia i odżywiania wśród dzieci i młodzieży, np.: • alternatywnych form spędzania czasu wolnego, • działań dotyczących promocji zdrowia - w tym psychicznego - i psychoedukacji w zakresie zapobiegania i terapii chorób cywilizacji, • wydarzeń środowiskowych, np. pikników integracyjno-profilaktyczno-sportowych, konferencji itp. 5) Uczestnictwo w ogólnopolskich kampaniach społecznych. 6) Nabywanie i upowszechnianie materiałów związanych z tematyką uzależnień od alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych. 7) Promowanie programów profilaktycznych zalecanych w ramach Systemu	programów profilaktycznych, liczba uczestników, liczba wypracowanych godzin		
			• liczba innych działań edukacyjnych/liczba osób biorących udział w działaniach		

		rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego dla dzieci, młodzieży i rodziców. 8) Edukowanie dzieci, młodzieży i rodziców w zakresie problematyki alkoholowej, narkomanii oraz uzależnień poprzez realizację programów profilaktycznych zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego. 9) Prowadzenie działań edukacyjnych skierowanych do mieszkańców, w szczególności młodych osób, na temat działania środków psychoaktywnych na organizm i ryzyka szkód w kontekście prowadzenia pojazdów pod ich wpływem.			
Przewidywane efekty realizacji zadań: 1. Wzrost poziomu wiedzy oraz świadomości społeczności lokalnej, w szczególności dzieci i młodzieży, w zakresie uzależnień i przemocy oraz szkodliwości i skutków stosowania środków psychoaktywnych, przemocy, uzależnień behawioralnych. 2. Zmiana postaw społecznych wobec używania środków psychoaktywnych, ryzykownego podejmowania różnych czynności, które mogą prowadzić do uzależnienia, stosowania przemocy. 3. Zwiększenie kompetencji wychowawczych rodziców i opiekunów.					

CEL SZCZEGÓŁOWY 2.

Zapewnienie dostępności do specjalistycznej pomocy rodzinom, w których występują problemy dotyczące uzależnień, przemocy domowej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży w tych rodzinach.

Lp.	Nazwa zadania	Sposób realizacji - działania	Wskaźnik realizacji	Realizatorzy	Termin realizacji
1.	Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe oraz narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową.	1) Organizacja specjalistycznej pomocy i wsparcia dla rodzin z problemem uzależnienia w ramach następujących form: • poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne, prawne, socjalne, • spotkania pierwszego kontaktu, • interwencje kryzysowe, • grupy wsparcia dla rodzin osób uzależnionych. 2) Organizacja specjalistycznej pomocy i wsparcia dla rodzin z problemem przemocy domowej w ramach następujących form: • poradnictwo rodzinne, psychologiczne, pedagoga - specjalisty ds. pracy z osobami stosującymi przemoc, prawne, • grupy wsparcia dla osób doznających przemocy, 3) Organizacja działań informacyjno-konsultacyjnych w zakresie uzależnień i przemocy.	• liczba podmiotów udzielających wsparcia specjalistycznego • formy wsparcia specjalistycznego, liczba form wsparcia specjalistycznego, liczba osób objętych wsparciem specjalistycznym, liczba wypracowanych godzin wsparcia specjalistycznego	• Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej • Podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego	2026-2029

		4) Świadczenie pomocy i wsparcia w ramach: • Zespołu Poradnictwa Specjalistycznego, • Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego, • Bełchatowskiego Centrum Profilaktyki i Terapii, • Poradni Życia Rodzinnego i Telefonu zaufania, • Sercańskiego Ośrodka Wspierania Rodzin, • Grupy radzenia sobie z przemocą „Azymut”.			
2.	Poszerzanie oferty pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej oraz opiekuńczo-wychowawczej dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i ich rodzin.	1) Wspieranie istniejących lub nowo utworzonych placówek wsparcia dziennego (PWD) dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem rodzin z problemem uzależnienia. 2) Realizacja programów przez PWD, o których mowa w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. 3) Zapewnienie dzieciom i młodzieży oraz ich rodzinom pomocy w PWD, w tym działań mających na celu rozpoznanie i zaspokajanie indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych dzieci i młodzieży z grup ryzyka, zwłaszcza wywodzących się z rodzin z problemem alkoholowym.	• liczba i rodzaj PWD • liczba dzieci z rodzin dysfunkcyjnych uczęszczających do PWD, w tym liczba dzieci z rodzin z problemem uzależnienia • oferta zajęć realizowanych w PWD, liczba uczestników, liczba wypracowanych godzin • liczba dzieci objętych dożywianiem w PWD	• Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej • Podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego	2026-2029

		4) Systematyczne zwiększanie oferty zajęć realizowanych przez PWD. 5) Zapewnienie dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych w ramach PWD.			
Przewidywane efekty realizacji zadań: 1. Funkcjonowanie skutecznego systemu wspierającego rodziny z problemem uzależnienia oraz doświadczające przemocy domowej. 2. Wzrost kompetencji psychospołecznych dzieci, młodzieży i dorosłych w rodzinach z problemem uzależnienia, przemocy domowej. 3. Nabycie oraz wzmocnienie prawidłowych funkcji, jakie winna pełnić rodzina, w rodzinach z problemem uzależnienia, przemocy domowej. 4. Ograniczenie podejmowania zachowań ryzykowanych przez dzieci uczestniczące w ofercie PWD. 5. Podniesienie wyników w nauce przez dzieci uczestniczące w ofercie PWD. 6. Poprawa funkcjonowania i bezpieczeństwa rodzin z problemem uzależnienia, przemocy domowej. 7. Ograniczenie wykluczenia bądź zagrożenia wykluczenia społecznym dzieci i młodzieży ze środowisk, w których występują problemy uzależniania, przemocy domowej.					
CEL SZCZEGÓŁOWY 3. Redukowanie negatywnych dla zdrowia i życia rodzinnego oraz społecznego skutków ryzykownego i szkodliwego spożywania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych.					
Lp.	Nazwa zadania	Sposób realizacji - działania	Wskaźnik realizacji	Realizatorzy	Termin realizacji
1.	Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych	1) Kierowanie osób uzależnionych oraz uzależnionych stosujących przemoc do MKRPA. 2) Motywowanie osób uzależnionych od alkoholu i innych środków	• liczba złożonych wniosków do MKRPA o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	• Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	2026-2029

uzależnieniem oraz ich bliskich.	psychoaktywnych do podjęcia leczenia odwykowego. 3) Motywowanie osób pijących alkohol ryzykownie, ale nieuzależnionych do zmiany szkodliwego wzoru spożywania alkoholu. 4) Kierowanie osób zgłoszonych do MKRPA na badania w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu. 5) Prowadzenie procedury zmierzającej do sądowego zobowiązania do poddania się leczeniu odwykowemu. 6) Zapewnienie dostępu do informacji o placówkach, w których można podjąć leczenie uzależnień. 7) Organizowanie działań zapobiegawczych, motywujących do podjęcia terapii oraz wspomagających leczenie choroby alkoholowej i współuzależnienia. 8) Zapewnienie możliwości udziału w spotkaniach grup samopomocowych, grup wsparcia, których celem jest szerzenie postaw trzeźwościowych i abstynencji.	• liczba osób stosujących przemoc, skierowanych do MKRPA • liczba osób wezwanych oraz stawiających się na rozmowy interwencyjno-motywuujące w ramach MKRPA • liczba osób deklarujących dobrowolne leczenie odwykowe • liczba wydanych opinii w przedmiocie uzależnienia, w tym opinii wydanych przez biegłych sądowych • liczba wniosków skierowanych do sądu o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu • liczba osób, wobec których wydano postanowienie	• Zespół Interdyscyplinarny • Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej • Podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego • Poradnia terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia w Szpitalu Wojewódzkim w Bełchatowie • Poradnia Leczenia Uzależnień WOLMED	
----------------------------------	--	---	--	--

			zobowiązujące do leczenia odwykowego • liczba osób zgłaszających się na terapię uzależnień • liczba osób, które terapię uzależnień ukończyły • liczba porad i konsultacji udzielonych osobom z problemem uzależnienia przez placówki leczenia uzależnień • liczba i rodzaj działań postrehabilitacyjnych		
2.	Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej i klubów integracji społecznej.	1) Monitorowanie sytuacji miasta Bełchatowa pod kątem utworzenia klubu integracji społecznej na rzecz wspierania zatrudnienia socjalnego. 2) Realizacja zatrudnienia socjalnego umożliwiającego walkę z ubóstwem i wykluczeniem społecznym.	• liczba i rodzaj podmiotów realizujących zatrudnienie socjalne • liczba osób uzależnionych, korzystających z zatrudnienia socjalnego	• Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej • Urząd Miasta w Bełchatowie	2026-2029

3.	Realizacja pomocy społecznej na rzecz osób uzależnionych i rodzin osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.	1) Udzielanie osobom uzależnionym i ich rodzinom wsparcia w ramach pomocy społecznej. 2) Integrowanie ze środowiskiem lokalnym, aktywizowanie i motywowanie osób z problemem uzależnienia, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, do podjęcia zatrudnienia w ramach kontraktu socjalnego i pracy socjalnej.	• rodzaj udzielanych świadczeń socjalnych środowiskom z problemem uzależnienia i przemocy domowej • liczba środowisk, którym udzielono wsparcia finansowego • zakres działań podejmowanych MOPS	• Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	2026-2029
Przewidywane efekty realizacji zadań: 1. Zmiana postaw przez osoby uzależnione od spożywania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych na postawy społecznie akceptowalne. 2. Poprawa funkcjonowania rodzin z problemem uzależnienia od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych. 3. Długotrwałe utrzymywanie abstynencji przez osoby uzależnione i prawidłowe pełnienie przez te osoby ról społecznych. 4. Ograniczenie wykluczenia bądź zagrożenia wykluczenia społecznym osób i rodzin zmagających się z problemem uzależniania.					

CEL SZCZEGÓŁOWY 4.

Zwiększenie skuteczności w przestrzeganiu prawa w zakresie sprzedaży, reklamy, promocji oraz spożywania i podawania napojów alkoholowych.

Lp.	Nazwa zadania	Sposób realizacji - działania	Wskaźnik realizacji	Realizatorzy	Termin realizacji
1.	Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 ¹ i art. 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.	1) Podejmowanie działań kontrolnych na rzecz przestrzegania zasad i warunków sprzedaży i podawania napojów alkoholowych albo w przypadku złamania zakazów promocji i reklamy napojów alkoholowych. 2) Prowadzenie systematycznych działań kontrolnych dotyczących usytuowania na terenie miasta miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych. 3) Wdrażanie działań z zakresu odpowiedzialnej sprzedaży napojów alkoholowych, w tym prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych dla sprzedawców w zakresie prawnych regulacji dotyczących zasad i warunków korzystania z zezwoleń na prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych, a także asertywnych umiejętności odmawiania sprzedaży napojów alkoholowych nieletnim i osobom nietrzeźwym.	• liczba przeprowadzonych kontroli przestrzegania zasad i warunków sprzedaży i podawania napojów alkoholowych albo w przypadku złamania zakazów promocji i reklamy napojów alkoholowych. • liczba działań kontrolnych dotyczących usytuowania na terenie miasta miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych • liczba i rodzaj działań edukacyjnych dla sprzedawców napojów alkoholowych/liczba osób przeszkolonych	• Urząd Miasta w Bełchatowie • Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych • Straż Miejska	2026-2029

		4) Występowanie w charakterze oskarżyciela publicznego w sprawach sądowych związanych z nadużywaniem napojów alkoholowych, jak również z nieprzestrzeganiem ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.	• liczba wystąpień w charakterze oskarżyciela publicznego w sprawach sądowych związanych z nieprzestrzeganiem ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.		
2.	Zmniejszanie dostępności fizycznej alkoholu.	1) Podejmowanie działań na rzecz lokalizowania punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych, tj. ograniczania dostępności napojów alkoholowych poprzez wprowadzanie regulacji prawnych w zakresie maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż alkoholu, z uwzględnieniem w limitach także piwa, w tym: a) opiniowanie wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych, b) opiniowanie wniosków w sprawie cofania zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych. 2) Monitoring wydawanych zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów	• liczba wydanych zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych w danym roku • liczba cofniętych zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych w danym roku • liczba ważnych w danym roku zezwoleń uprawniających do sprzedaży i podawania napojów alkoholowych • liczba punktów sprzedaży i podawania napojów	• Urząd Miasta w Bełchatowie • Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	2026-2029

		alkoholowych w związku z uchwałą Rady Miejskiej w Bełchatowie w sprawie określenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Miasta Bełchatowa.	alkoholowych, funkcjonujących na terenie miasta w danym roku		
Przewidywane efekty realizacji zadań: 1. Zwiększenie poziomu wiedzy sprzedawców napojów alkoholowych w zakresie prawnych regulacji dotyczących sprzedaży i podawania napojów alkoholowych oraz zwiększenie ich świadomości na temat społecznych i zdrowotnych skutków sprzedaży alkoholu osobom nieletnim. 2. Przestrzeganie prawa przez sprzedawców napojów alkoholowych w zakresie sprzedaży, reklamy i promocji oraz spożywania oraz podawania napojów alkoholowych, szczególnie osobom nieletnim. 3. Zmniejszenie dostępności alkoholu.					
CEL SZCZEGÓŁOWY 5. Podniesienie jakości i efektywności usług w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom oraz integrowanie działań podmiotów realizujących zadania w tych obszarach.					
Lp.	Nazwa zadania	Sposób realizacji - działania	Wskaźnik realizacji	Realizatorzy	Termin realizacji
1.	Rozwój kompetencji zawodowych kadr uczestniczących w realizacji zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz	1) Organizacja i finansowanie szkoleń z programów profilaktyki o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności, w szczególności zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego dla dzieci, młodzieży i rodziców.	• liczba szkoleń, liczba osób w nich uczestnicząca • wysokość kosztów finansowanych działań podnoszących kompetencje kadr uczestniczących w	• Urząd Miasta w Bełchatowie	2026-2029

	przeciwdziałania narkomanii.	2) Finansowanie innych niż wskazanych pkt. 1 szkoleń, warsztatów, programów edukacyjnych i kursów specjalistycznych z zakresu profilaktyki uzależnień dedykowanych różnym grupom zawodowym z terenu miasta Bełchatowa, m.in. deklarującym gotowość podjęcia pracy profilaktycznej z dziećmi i młodzieżą oraz rodzicami i opiekunami. 3) Finansowanie szkoleń dla Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.	realizacji zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii		
2.	Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień	1) Udzielanie wsparcia merytorycznego, lokalowego oraz finansowego na realizację: • profilaktycznej działalności informacyjno-edukacyjnej z zakresu problematyki alkoholowej, narkomanii i używania innych środków psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych, • pozalekcyjnych programów opiekuńczo-wychowawczych albo socjoterapeutycznych w ramach PWD oraz dożywiania dzieci i młodzieży w ramach tych placówek, • specjalistycznej pomocy i wsparcia rodzinom, w których występuje problem	• wysokość wsparcia finansowego na realizację działań w ramach Programu, udzielanego instytucjom, stowarzyszeniom i osobom fizycznym • liczba i rodzaj podmiotów zaangażowanych w realizację Programu	• Urząd Miasta w Bełchatowie	2026-2029

		uzależnienia, współwystępuje problem przemocy domowej, • wypoczynku letniego albo zimowego oraz pozalekcyjnych zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży z wykorzystaniem programów profilaktycznych, • działalności abstynenckiej oraz rozwijającej i utrzymującej więzi wśród społeczności abstynenckiej, • alternatywnych form spędzania czasu wolnego, • działań dotyczących promocji zdrowia, zdrowego odżywiania i psychoedukacji w zakresie zapobiegania i terapii chorób cywilizacji, • wydarzeń środowiskowych propagujących profilaktykę alkoholową, przeciwdziałanie uzależnieniom oraz działania z zakresu promocji zdrowia, np. pikniki integracyjno-profilaktyczno-sportowe, konferencje itp. • innych działań z obszaru profilaktyki uzależnień zwiększających wiedzę i świadomość dzieci, młodzieży, rodziców i opiekunów.			
--	--	---	--	--	--

		2) Finansowanie zakupu materiałów informacyjno-edukacyjno-dydaktycznych dotyczących istoty uzależnień i przemocy. 3) Finansowanie wynagrodzeń dla Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. 4) Finansowanie kosztów opinii biegłych (psychiatry i psychologa) orzekających w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, opłacanie kosztów pocztowych, sądowych - opłaty stałej dotyczącej osób uzależnionych, wobec których MKRPA kieruje wnioski do Sądu Rejonowego w Bełchatowie dotyczące poddania się leczeniu odwykowemu. 5) Koordynowanie współpracy i integrowanie działań poszczególnych służb pracujących z rodzinami z problemem uzależnienia - Policji, pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, kuratorów, pracowników ochrony zdrowia, w tym leczenia odwykowego, członków MKRPA, sędziów i prokuratorów, pracowników organizacji pozarządowych i innych. 6) Monitorowanie lokalnych zagrożeń społecznych miasta Bełchatowa.			
--	--	--	--	--	--

Przewidywane efekty realizacji zadań:

1. Podniesienie poziomu kompetencji osób działających w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z używaniem alkoholu, innych substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych.
2. Wzrost integracji działań w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom.
3. Wzrost jakości i efektywności świadczonych usług w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom.

Bełchatów
Tylko dobre re:akcje

Uzasadnienie
do projektu uchwały
Rady Miejskiej w Bełchatowie

w sprawie przyjęcia „Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Bełchatowa na lata 2026 - 2029”

Art. 4¹ ust. 2 i 2a ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi stanowi, że realizacja zadań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych jest prowadzona w postaci uchwalonego przez radę gminy gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii. Program ten sporządza się na okres nie dłuższy niż 4 lata.

Przedkładany projekt „Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Bełchatowa na lata 2026 - 2029” w swych zapisach stanowi lokalną strategię w zakresie profilaktyki uzależnień oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu, narkotyków oraz uzależnień behawioralnych. Został przygotowany przez Wydział Spraw Społecznych i poddany konsultacjom, które odbyły się od dnia 29 października 2025 roku do dnia 12 listopada 2025 roku.

Zarządzenie o konsultacjach zostało wywieszone w dniu ogłoszenia konsultacji społecznych na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Bełchatowa, zamieszczone w Biuletynie Informacji Publicznej i na stronie internetowej Miasta Bełchatowa oraz przesłane mailem do członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i organizacji pozarządowych, które udostępniły swoje adresy. Załącznikiem do niniejszego zarządzenia był projekt „Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Bełchatowa na lata 2026 - 2029”. Konsultacjom nadano formę przyjmowania opinii i uwag do programu.

W trakcie trwania konsultacji społecznych wpłynęło 12 opinii do powyższego projektu Programu, bez uwag. Zgodnie z treścią w/w zarządzenia konsultacje społeczne uznaje się za ważne bez względu na liczbę podmiotów biorących udział w konsultacjach z uwagi na to, iż zostały przeprowadzone zgodnie z Regulaminem przeprowadzania konsultacji społecznych na terenie Miasta Bełchatowa

W świetle powyższego podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia „Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Bełchatowa na lata 2026 - 2029” jest zasadne.